

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Postoj a motivace zdravotnických záchranářů a řidičů
vozidel ZZS k dalšímu odbornému vzdělávání**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program: **SPECIALIZACE VE ZDRAVOTNICTVÍ**

Autor: Ondřej Šulc

Vedoucí práce: Mgr. Pavel Procháska

České Budějovice 2016

Postoj a motivace zdravotnických záchranářů a řidičů vozidel ZZS k dalšímu odbornému vzdělávání

Abstrakt

Cílem práce je zjistit současný postoj a motivaci zdravotnických záchranářů a řidičů vozidel zdravotnické záchranné služby k dalšímu odbornému vzdělávání v prostředí přednemocniční neodkladné péče. Práce objasňuje, jakým způsobem je možné dosáhnout lepší motivovanosti těchto zkoumaných zaměstnání. Zmiňuje odborné vysvětlení pojmů motivace, postoj, vzdělávání, přibližuje termíny jako zdravotnický záchranář či řidič zdravotnické záchranné služby. Uvedeny jsou terminologické základy k lidské motivaci a postojům. V empirické části je zjišťován současný postoj zdravotnických záchranářů a řidičů vozidel zdravotnické záchranné služby k problematice dalšího odborného vzdělávání. Jsou zkoumány příčiny, jež by mohly vést k lepší motivovanosti těchto dvou cílových skupin. Informace od respondentů jsou čerpány z řízených rozhovorů, následně pak analyzovány a vyhodnoceny. Cílovou skupinou se stali zdravotničtí záchranáři a řidiči Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina. Výsledky mohou sloužit nejen vedoucím pracovníkům, jež mohou změnit či přizpůsobit procesy a způsoby vzdělávání v organizacích po celé České republice, ale i široké veřejnosti. Data potvrdila, že motivace k dalšímu odbornému vzdělávání na území Kraje Vysočina je velmi různorodá. Motivačním faktorem jsou často zmiňovány peníze, naopak odrazujícím faktorem je časová náročnost, nezáživnost i nízká prospěšnost těchto školení a kurzů.

Klíčová slova

Vzdělávání; zdravotnická záchranná služba; postoj; motivace.

Attitude and motivation of paramedics and ambulance drivers to the continuing education

Abstract

The aim of the study is to determine present attitude and motivation of paramedics and ambulance drivers to the continuing education. The purpose of the research is to clarify how could be possible to receive better motivation in this field. In the beginning of thesis are described terms as motivation, attitude, education, paramedics or ambulance drivers. Present attitude of persons in emergency medical services is measured in empirical part of study. There are discovered the reasons why employees are not motivated to the next education and is shown how to improve this statement. As research tool was used semi-structured interview. Than results were analyzed and described. Participants of research were employees of one ambulance in Vysočina. Results can help to see level of motivation these participants to the continuing education as well as employers can see that is necessary to improve situation on ambulance area. Diversity of participants' motivation is confirmed. The most important positive motive is money, as negative (for example) many lessons without practical parts.

Keywords

Education; emergency medical services; attitude; motivation.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem Postoj a motivace zdravotnických záchranářů a řidičů vozidel zdravotnické záchranné služby k celoživotnímu vzdělávání jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby disertační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 3. 5. 2016

.....

Ondřej Šulc

Poděkování

V prvé řadě děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Pavlu Procháskovi za poskytnutí odborných rad, věcné připomínky, ochotu a vstřícný přístup během zpracování této práce. Poděkování patří také záchranářům Kraje Vysočina za ochotné jednání, spolupráci a poskytnutí informací v daném oboru. Dále pak rodině za podporu a trpělivost po dobu mého studia.

Obsah

Úvod.....	7
1 Současný stav.....	8
1.1 Postoj.....	8
1.2 Motivace.....	11
1.2.1 Pracovní motivace	12
1.2.2 Motivační program organizace.....	14
1.3 Zdravotnický záchranář.....	15
1.3.1 Odborné vzdělávání zdravotnických záchranářů.....	15
1.4 Řidič vozidel zdravotnické záchranné služby	16
1.4.1 Odborné vzdělávání řidičů zdravotnické záchranné služby	16
1.5 Proces celoživotního vzdělávání	17
1.6 Motivace k celoživotnímu vzdělávání	19
2 Cíl práce.....	20
3 Metodika	21
4 Výsledky	22
4.1 Přepis rozhovorů	22
4.2 Analýza dat.....	49
5 Diskuze	60
6 Závěr	62
7 Seznam použitých zdrojů.....	63
8 Přílohy.....	66
9 Seznam zkratk.....	67

Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na postoje a motivaci zdravotnických záchranářů i řidičů vozidel zdravotnické záchranné služby (dále jen řidičů ZZS) k dalšímu odbornému vzdělávání. Výběr tématu byl zvolen v návaznosti na studovaný obor, tedy obor zdravotnického záchranáře, jež s touto problematikou úzce souvisí. Výzkum přibližuje současný stav motivace a prezentuje postoje zdravotnických záchranářů i řidičů ZZS. Také může upozornit na možné nedostatky, které se vyskytují na záchranných službách po celé České republice, i když byla data sbírána pouze v Kraji Vysočina.

První, teoretická část bakalářské práce se snaží objasnit význam slova postoj. Po stručném uvedení do problematiky následuje objasnění pojmů jako motivace a motivace ke vzdělávání, jež by měla být nedílnou součástí výkonu povolání zdravotnického záchranáře nebo řidiče ZZS. Prezentováno je více definic dle několika autorů, aby byla zachována objektivita pohledu. Zároveň je uvedeno zakotvení termínů v oblasti legislativy.

V části praktické se pomocí kvalitativního výzkumu, konkrétně díky řízenému rozhovoru, práce pokouší zjistit, co je opravdovou a účinnou motivací k celoživotnímu vzdělávání pro současné zdravotnické záchranáře a řidiče ZZS v Kraji Vysočina. Okrajově se zabýváme i otázkou, zdali je pohnutka vnějšího charakteru, tedy jestli jde o zájem zaměstnavatele, nebo se jedná spíše o osobní, tedy vnitřní touhu se i nadále vzdělávat.

Komplexním cílem je tedy informovat veřejnost o současném stavu motivace a zároveň prezentovat postoje zdravotnických záchranářů a řidičů vozidel ZZS Kraje Vysočina k celoživotnímu vzdělávání. Získané výsledky mohou pomoci vedoucím pracovníkům těchto organizací lépe vidět, jak je třeba motivovat své zaměstnance k dalšímu vzdělávání. Zároveň veřejnosti nabídnou pohled na současný stav této problematiky.

1 Současný stav

Práce vychází ze skutečnosti, že postoje a motivace zdravotnických záchranářů a řidičů ZZS k dalšímu odbornému, čili celoživotnímu vzdělávání patří k aktuálně probíraným tématům. V organizacích i nemocnicích jsou na zdravotnické záchranáře i řidiče ZZS kladeny stále větší nároky, a to i v oblasti vzdělávání. Tento fakt ovšem nezůstává bez odezvy a často se odráží na psychice těchto zdravotnických pracovníků.

1.1 Postoj

Pojem postoj je v současné době poměrně dobře zmapovaný termín. Často je definován jako trvalé zaměření, která si jedinci vytváří v průběhu života (Fontana, 1997).

Prvními autory, kteří se zabývali pojmem postoj a vnesli ho do sociologie, byli W. J. Thomas a F. Znaniecki (1918-1920). Jejich definice postoje se sice neujala, ale samotné pojetí postoje se od té doby příliš nezměnilo. Postoj chápali jako individuální protějšek společenské hodnoty, kde hodnotu nazývali tím, co je společensky důležité. Toto vyjádření později upřesnil G. W. Allport roku 1935. Allport jej popisuje jako mentální a nervový stav pohotovosti. Postoj je organizovaný zkušeností vyvíjející direktivní nebo dynamický vliv na odpovědi individua vůči všem objektům a situacím, s nimiž je v relaci (Nakonečný, 1999).

T. M. Newcomb roku 1950 vystupuje s názorem, že ani předešlá definice není důsledná. Dle jeho mínění autoři směřují postoje s motivy. Sám totiž tvrdí, že hlavní rozdíl mezi postojem a motivem je, že postoj determinuje způsob jednání, zatímco motiv je jeho příčinou. Na svět tedy přišla myšlenka, že postoj individua vůči nějaké věci lze chápat jako jeho predispozici vůči této věci jednat, vnímat ji a cítit. Ale ani časem se tato definice nesešla s úplným souhlasem (Nakonečný, 1999).

Tématem se zabývalo mnoho dalších autorů, mezi nimi D. Krech, R. S. Crutchfield, E. L. Ballachey. Tito myslitelé, jak uvádí publikace Sociální psychologie, chápou postoje jako trvalé soustavy pozitivních a negativních hodnocení emocionálního citění a tendencí jednat pro nebo proti společenským objektům (Hayes, 2007).

V duchu tohoto pojetí je tedy postoj označen jako hodnotící vztah (Nakonečný, 1999), který se dělí na tři složky: složku kognitivní, emocionální a konativní. Díky těmto třem složkám se vyjadřuje negativní, neutrální nebo pozitivní vztah subjektu

k udanému objektu. Objektem v tomto případě může být v podstatě cokoli (osoba, věc nebo událost).

Podobně se vyjadřuje i psycholog J. Janoušek. Tvrdí, že postoje lze dělit do tří složek. Na složku kognitivní, informující o předmětu. Složku afektivní neboli hodnotící a složku konativní čili složku zabývající se chováním, tedy tím, jak vyjadřujeme svůj postoj navenek. Mezi zmíněnými složkami jsou vazby. Složka kognitivní může ovlivnit afektivní i konativní. Nejvíce však celkový postoj ovlivňuje složka afektivní, jelikož působí na zpětné přijímání informací (Janoušek, 1988).

Český psycholog M. Nakonečný (1999) přidává, že se lze setkat s postoji vyjádřenými slovy, které nazýváme mínění nebo postoji vyjádřenými určitými představami např. názory. Takové silně upevněné a vnitřně jednotné postoje dávají vzniknout přesvědčení. Pokud bychom pokračovali, lze dojít k souhrnu světonázorových postojů, čili ideologiím.

Iracionálně převzaté postoje nazýváme předsudky. Samotný souhrn postojů daného subjektu vytváří víceméně jednotný systém, a každý postoj se vyznačuje také určitou silou (Nakonečný, 2003).

Abychom nezůstávali pouze u pohledu Nakonečného, lze zmínit uvedenou definici, která říká, že postoj můžeme vnímat jako „*naučenou predispozici k celkově příznivé nebo nepříznivé reakci na daný objekt*“ (Hayes, 2007, s. 95).

Jiná monografie se stejným titulem, Sociální psychologie, uvádí „*postoj jako psychickou strukturu, která trvale charakterizuje výběrovost subjektu při přijímání vlivů zvnějšku a při činnosti vůči okolnímu prostředí*“ (Janoušek, 1988, s. 30).

Ovšem názorů, zda postoje obsahují poznávací, emocionální i činnostní stránku, nebo jen některou z nich, máme více. Rozdíl lze spatřit i z hlediska vázanosti postoje na činnost. Některé vedou přímo k činnosti, jiné se projevují v takové činnosti jen zprostředkovaně. Podstatou však zůstává, že emocionální poznávání a činnostní složky jsou podřízeny hodnocení. Postoj je tedy hodnotící vztah. Z tohoto důvodu je zde určitá míra již zmiňované pozitivnosti nebo negativnosti k danému předmětu (Janoušek, 1988).

Postoj i motivace mají, mimo jiné, také společné to, že se vztahují k zaměřenosti lidské činnosti. Postoj však nevyjadřuje vztah motivu k cíli, ale vztah osobnosti k jejímu specifickému předmětu, uvádí ve své knize Janoušek (Janoušek, 1988).

Samotný postoj pak může být motivován, jako relativně stabilní charakteristika nebo psychologická tendence, projevující se zejména v hodnocení a upřednostňování různých preferencí (Janoušek, 1988).

Vlastními slovy by se tedy dalo říci, že je to způsob, jakým si uspořádáváme informace, nebo jak definujeme naši životní zkušenost. Tím je myšleno to, co se nám líbí nebo naopak nelíbí. Obecně řečeno termín postoj je nejčastěji považován za soubor myšlenek a přesvědčení, které si vytváříme k určitým věcem či jevům v našem životě. Postoje jako takové jsou v přímém vztahu vůči druhým lidem, ale často i vůči objektům či situacím. Postoj může být jak ke konkrétním věcem, tak k abstraktním předmětům a samozřejmě i k člověku. Konkrétními předměty jsou myšleny postoje ke všemu materiálnímu (mobilní telefon, škola). U abstraktních předmětů se jedná o postoje k určitým myšlenkovým pochodům či hnutím (vztah ke komunismu, víře). (Janoušek, 1988).

V obyčejném životě se velmi často setkáváme s postoji druhých lidí, které se v našem zájmu snažíme nejen poznávat, ale zároveň si díky tomuto faktoru vybíráme přátele (Janoušek, 1988).

Postoje, jako takové, bývají relativně stabilní, avšak poměrně lehce ovlivnitelné. Většinu z nich si člověk vytváří během života zprostředkovaně, tedy sociálním učením nebo osobní zkušeností (Janoušek, 1988).

Jak je již výše zmíněno, pomocí postojů si utváříme buď negativní, nebo pozitivní postoj k danému objektu. V některých případech se však může stát, že i pozitivní postoj k určitému objektu, může mít negativní dopad. V takovém případě dochází k ambivalentnosti postojů, tedy nesouladu mezi jednotlivými složkami (Janoušek, 1988).

1.2 Motivace

Kořenem slova motivace je motiv, ten vznikl na základě latinského slova *movere*, které můžeme do českého jazyka přeložit jako pohybovat se, hýbat se. Vyplyvá z toho tedy, že motiv je něco, co nás uvádí do pohybu (Akademický slovník cizích slov, 1997). V Akademickém slovníku cizích slov se uvádí, že „*motivace je soubor pohnutek podnětujících k určité činnosti, k určitému cíli*“ (Akademický slovník cizích slov, 1997, s. 522).

Rozlišujeme pojmy motivace a motivování. Zatímco motivace je vnitřní psychický proces, motivování je naopak proces působící na jedince z vnějšího prostředí, který se snaží ovlivnit jeho chování (Řezáč, 1998).

Jiná publikace uvádí, že motivace je souhrn vnitřních podnětů, které nás vedou k vykonání určité činnosti. Tato činnost je spuštěna potřebou, která nás nutí si motivaci vytvořit, abychom dosáhli daného cíle. Pokud mám tedy hlad, znamená to, že motivací bude nasycení. Zjednodušeně lze tedy říci, že bez motivace by nebylo činnosti. Zároveň také platí, že čím větší naše motivovanost je, tím větší úsilí jsme schopni vynaložit, abychom dosáhli cíle (Adair, 2004).

Na správnou motivaci mají vliv zejména tři faktory. Prvním faktorem je podoba a charakter cíle, kterého se snažíme dosáhnout. Druhým je pak samotné úsilí vynaložené ke splnění daného cíle. Samozřejmě záleží na již zmiňovaném cíli. Cíl zde hraje velkou roli a musí být natolik lákavý, aby stál za úsilí věnované k jeho dosažení. Třetím faktorem každého jednotlivého člověka, a to spíše charakterovým faktorem, je vytrvalost (Adair, 2004).

Podobně o motivaci smýšlí Blatný, který přidává, že většina lidského chování je konstruovaná tak aby primárně dosáhla vytyčeného cíle. (Blatný et. al., 2010).

Konkrétně profesor Milan Nakonečný motivaci popisuje jako schopnost zaměřit se na určitý cíl, který vyvolává vnitřní motivaci stav. To vše za předpokladu, že subjekt považuje daný cíl za dosažitelný a dostatečně atraktivní. Jedinec je poté schopen jednat tak, aby cíle dosáhl. Způsob a typ jednání je určen situací, v níž se jedinec nachází. Ve výsledku to znamená, že motivované chování vede k dosažení předem daných cílů. Jako příklad můžeme použít následující: stav hladu, směřuje k jedení a to vede k nasycení a tedy uspokojení nebo-li dosažení cíle (Nakonečný, 2003).

V jiné publikaci stejný autor uvádí, že motivace dává smysl veškerému jednání (Nakonečný, 1996).

Abychom nezůstávali pouze u Nakonečného, P. Th. Younga uvádí, že motivace je proces aktivace chování, udržování aktivity a řízení vzorce aktivity. Dle Marie Vágnerové je motivace vnitřní psychický stav, který stimuluje aktivitu zaměřenou na dosažení dobrého výkonu i jeho uplatnění, a udržuje ji po určitou dobu. Motiv samotný pak lze chápat jako důvod pracovníka k dalšímu učení, ale i k prokázání svých znalostí. Pokud není zaměstnanec dostatečně motivován, nepracuje na úrovni svých schopností. Proto je důležité vědět, co si zaměstnanci o svém povolání a organizaci, v níž pracují, myslí, a jaký má pro ně význam (Vágnerová, 2001).

1.2.1 Pracovní motivace

Pojem pracovní motivace je chápán jako aspekt lidského jednání, který je přímo propojen s vykonávanou pracovní činností (Bedrnová a Nový, 2007).

Pojem pracovní motivace popisuje nejen ochotu člověka pracovat, ale i postoj k dané práci. Mezi základní pravidla dobré motivace patří nepochybně pocit, že práce, kterou vykonáváme, je smysluplná a přináší nám uspokojení. Druhým, neméně důležitým faktorem je nekonfliktní prostředí, ve kterém by se měl jedinec během výkonu svého povolání pohybovat (Stýblo, 1993).

Pohnutky k dosažení určitého výkonu jsou u lidí různé. U některých je to touha po úspěchu, u jiných to může být naopak strach z neúspěchu. V určitých případech se může stát, že ani dobrá motivace nezaručí dobré výsledky, a to tehdy, jedná-li se spíše o méně schopného pracovníka. Lze tedy říci, že i dostatečně motivovaný méně schopný pracovník často nedosáhne takových výsledků, oproti méně motivovanému schopnému pracovníkovi (Stýblo, 1993).

Psychologie rozděluje motivaci k práci na motivaci související s danou prací a na motivaci, která s vykonávanou prací nesouvisí. K motivaci související s prací patří například potřeba kontaktu s lidmi, dále touha být viděn, potřeba výkonu či potřeba seberealizace. Ke druhé skupině motivací řadíme motiv peněz, jistoty, sociálních kontaktů či pocit sounáležitosti (Stýblo, 1993).

Pokud se na věc podíváme z jiného úhlu pohledu, zjistíme, že motivy se mohou projevat i odlišným způsobem a jsou rozdělovány do tří skupin. Jednou z nich jsou motivy aktivní, které přímo vybízejí k pracovní činnosti (v práci, kde dosahuje pracovník úspěchů, může být strhnut motivem výkonnosti). Do druhé skupiny patří motivy podporující, ty formují podmínky k pracovní činnosti (přátelské prostředí

či kolektiv, v němž pracujeme, a kde se můžeme dostatečně soustředit na práci). Třetí, poslední skupinou jsou motivy potlačující. Tyto motivy by se daly považovat spíše za záporné. Máme na mysli motivy, jež odvádějí jedince od práce (debatující skupinka zapomínající na práci). Z výše napsaného lze říci, že motivace pracovního jednání je jedním z nejvíce subjektivních, ale i osobnostních faktorů, jež ovlivňuje naši pracovní výkonnost a tedy blahobyt celé organizace, kde pracujeme (Stýblo, 1993).

Nesmíme zapomenout zmínit důležitý faktor, který s pracovní motivací bezesporu v současné době úzce souvisí, totiž mzda. Mzda je bezesporu jedním z největších motivačních faktorů. Pracovníci skrze toto ohodnocení, mohou uspokojovat své osobní potřeby. Jedná se o motivační faktor, který má na každého jednotlivého zaměstnance jiný vliv. U pracovníků na níže postavených pozicích, tedy i s nižším příjmem, má mzda, jako motivační faktor, větší efektivitu, jelikož mění jejich životní úroveň. Opačně pak u pracovníků na pozicích výše postavených, a tedy i více vydělávajících, převládají spíše motivační faktory jako povýšení, úspěch nebo poskytnutí benefitů (Stýblo, 1993).

Celý systém odměňování může být velice jednoduše znehodnocen například při nespravedlivém hodnocení pracovníků nebo neatraktivností odměn. Je tedy nutné kontrolovat, aby výše mzdy, jako motivačního činitele, byla nanejvýš spravedlivá, aby zaměstnavatel bral v potaz výši úsilí pracovníka k vykonání předem určeného cíle (Stýblo, 1993).

Publikace Aplikovaná sociální psychologie uvádí, že „*pracovní motivace je jev, který se vyskytuje ve složitých souvislostech vnitřního a vnějšího prostředí v komplexu vzájemně závislých, podmiňujících se a proměnlivých činitelů*“ (Výrost a Slaměník, 1998, s. 51).

Je to jev systémové povahy, jehož plné porozumění vyžaduje porozumět jednotlivým elementům v jejich vzájemné interakci“ (Vtípil, 1985, s. 229).

Tento systém se skládá ze tří základních elementů: člověk - pracovní činnost-organizace. Člověk si v průběhu života vytváří k pracovní činnosti určitý vztah, který se následně stává součástí motivačních dispozic. Ty samotné jsou závislé na osobnostních vlastnostech a životních cílech člověka. Velký vliv má vnější prostředí, které může být v tomto případě právě organizace, vytvářející příznivé podmínky k zabezpečení existence člověka a jeho seberealizaci. Stejně tak může i limitovat uspokojení těchto potřeb (Výrost a Slaměník, 1998).

Dle J. Růžičky, však tvoří motivace k pracovní činnosti relativně stálou strukturu. V této souvislosti je zmiňován tzv. motivační profil, který se skládá z převládajících potřeb jedince a z individuálních rysů jako dominance, kooperativnost, sociální citlivost, nezávislost apod. Proto je potřeba mít k úspěšné motivaci znalost motivačního profilu zaměstnance. Pokud je tedy takový zaměstnanec dobře motivován, je jeho pracovní činnost nejen nezbytným zdrojem obživy, ale zároveň i zdrojem uspokojení, společenské prestiže a získání pozice v organizaci. Takový jedinec navazuje a rozšiřuje osobní vztahy, získává přátele, tedy i důležité emocionální zázemí (Výrost a Slaměník, 1998).

1.2.2 Motivační program organizace

Motivační program vede ke zvyšování výkonnosti a přijímání změn. Měl by se zaměřovat na otázky hodnocení dosažených výsledků, podporování iniciativy a tvořivosti zaměstnanců. Motivace může být spontánní pouze v případě, že se alespoň částečně řídí určitým motivačním schématem. Samotné motivační schéma je dáno společenským chováním, cíli a úkoly organizace, ale i organizační kulturou a jejími hodnotami. Při vytváření motivačního schématu je důležité přihlížet k motivačním profilům a demografickému složení pracovníků. Jinak řečeno, motivování by mělo mít systematický charakter v podobě nitračního programu, jenž odpovídá poslání organizace. Sestavení motivačního programu má dvě fáze. První fáze je analytická, kde jde především o sběr a vyhodnocení informací (např. sběr sociálně-ekonomických informací, které mohou zahrnovat jak údaje technické, tak i organizační podmínky práce, ale i profesní, kvalifikační a demografické složení pracovníků). Druhá fáze je fáze přípravy a realizace motivačního programu, zahrnující psychologickou analýzu a obsahující zjištění o postojích pracovníků k práci a organizaci (Výrost a Slaměník, 1998).

1.3 Zdravotnický záchranář

Zdravotnický záchranář je zdravotnický pracovník, jenž je způsobilý k výkonu zdravotnického povolání. Tímto tématem se zabývá zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (Zákon č. 96/2004 Sb.).

Výše zmiňovaný zákon se také přímo zabývá náplní práce zdravotnického záchranáře. „*Za výkon povolání zdravotnického záchranáře se považuje činnost v rámci specifické ošetrovatelské péče na úseku neodkladné, anesteziologicko-resuscitační péče a akutního příjmu. Dále se zdravotnický záchranář podílí na neodkladné léčbě a diagnostické péči*“ (Zákon č. 96/2004 Sb., § 18).

1.3.1 Odborné vzdělávání zdravotnických záchranářů

Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) se také zabývá požadavky, nutnými k výkonu zdravotnického povolání v České republice. Dále se zabývá celoživotním vzděláváním zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, a uznáváním způsobilosti k výkonu zdravotnických povolání. Zdravotnické povolání můžeme chápat jako souhrn činností vykonávaných daným zdravotnickým oborem.

Podle tohoto zákona, konkrétně dle §18, může zdravotnický záchranář získat odbornou způsobilost k vykonávanému povolání několika způsoby:

- Prvním způsobem je absolvování akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu zdravotnických záchranářů.
- Další možností je dokončení alespoň tříletého studia v oboru diplomovaný zdravotnický záchranář na vyšších zdravotnických školách.
- Třetí variantou je absolvování střední zdravotnické školy v oboru zdravotnický záchranář a to pouze v případě, že studium bylo započato nejpozději ve školním roce 1998/1999. Takovýmto způsobem získaná způsobilost je však podmíněná tím, že zdravotnický záchranář bude nejprve působit po dobu tří let pod odborným dohledem (Zákon č. 96/2004 Sb.).

Zdravotnickým záchranářem se může také stát zdravotnický pracovník, který získal způsobilost k výkonu povolání všeobecná sestra. K tomu specializovanou způsobilost v oboru sestra pro intenzivní péči. Zároveň byl v posledních šesti letech, nejméně pět let členem výjezdové skupiny zdravotnické záchranné služby a to alespoň v polovině týdenní pracovní doby (Zákon č. 96/2004 Sb.).

1.4 Řidič vozidel zdravotnické záchranné služby

Povoláním řidiče ZZS je činnost v přednemocniční neodkladné péči, zdravotnická dopravní služba a přeprava pacientů v neodkladné péči, kde se pod odborným dohledem podílí na poskytování zdravotní péče (Zákon č. 96/2004 Sb.).

1.4.1 Odborné vzdělávání řidičů zdravotnické záchranné služby

O odborném vzdělávání k výkonu profese řidiče zdravotnické záchranné služby pojednává §35 zákona č. 96/2004 Sb. Tento zákon obsahuje také požadavky nutné k výkonu povolání řidiče vozidel zdravotnické záchranné služby. Dle tohoto zákona je nutné k výkonu povolání řidiče zdravotnické záchranné služby absolvovat akreditovaný kvalifikační kurz v oboru řidič zdravotnické záchranné služby, řidič vozidla rychlé zdravotní pomoci nebo řidič rychlé lékařské pomoci (Zákon č. 96/2004 Sb.).

1.5 Proces celoživotního vzdělávání

Termínem celoživotní vzdělávání lze definovat soubor všech vzdělávacích či rozvojových aktivit, jichž se člověk během celého svého života zúčastní. Tento rozvoj úzce souvisí s uplatněním člověka v zaměstnání, kde se v dnešní době stále častěji zvyšují nároky a požadavky kladené zaměstnavatelem (Martin, 2006; Veteška a Tureckiová, 2008).

Pozornost v celoživotním vzdělávání je zaměřena na potřeby jedince, proto se zejména zabývá potřebami vzdělávacími. Celoživotní vzdělávání by tedy mělo otevírat cestu nejen k úspěšné kariéře, ale zároveň by mělo přispívat i k celkové životní spokojenosti. Takové vzdělání umožní určitou nezávislost, díky tomu tak má jedinec možnost ovlivnit společenské procesy. Lze tedy vycházet z doporučení, že vzdělávání by mělo být nezbytnou součástí našeho života (Veteška a Tureckiová, 2008).

Skalka ve své publikaci dodává, že učení je přirozenou činností jedince. Stejně jako je přirozené stálé obnovování a používání již získaných znalostí a dovedností, rozšiřování duševního obzoru a rozvíjení schopností, či konkrétní odbornosti. (Skalka, 1989).

V předešlé podkapitole zmiňovaný zákon č. 96/ 2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, dává za povinnost zdravotnickému pracovníkovi rozšiřovat své znalosti pomocí celoživotního vzdělávání. §53 popisuje celoživotní vzdělávání jako „*průběžné obnovování, zvyšování, prohlubování a doplňování vědomostí, dovedností a způsobilosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků v příslušném oboru v souladu s rozvojem v oboru a nejnovějšími vědeckými poznatky*“ (Zákon č. 96/2004 Sb., § 53).

Tento paragraf také seznamuje s faktem, že právě celoživotní vzdělávání je povinné pro všechny zdravotnické pracovníky.

Zákon č. 96/2004 Sb. uvádí, že z hlediska celoživotního vzdělávání máme několik možností:

- První možností je úspěšné absolvováním specializačního vzdělávání. Ukončené je atestační zkouškou, čímž jedinec nabývá specializované způsobilosti nejen na půdě před nemocniční péče, ale i k výkonu samotného povolání. Dle vzdělávacího programu má veškeré takovéto vzdělávání na starosti akreditované zařízení. Pokud chce jedinec úspěšně složit akreditovanou zkoušku, musí nasbírat dostatečné množství kreditů. Atestační zkouška probíhá před odbornou komisí. K této zkoušce je však

uchazeč připuštěn až po splnění všech požadavků určených daným vzdělávacím programem. O splnění či nesplnění atestační zkoušky rozhoduje ministerstvo, které popř. udělí diplom o specializaci v konkrétním oboru.

- Druhou možností jsou certifikované kurzy. Tyto kurzy slouží zejména k prohloubení specializované nebo odborné způsobilosti. Tímto vzděláváním však nelze získat odbornou či specializovanou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání. Kurzy jsou opět prováděny akreditovanými zařízeními způsobilými k této činnosti. Při jeho úspěšném splnění dostane jedinec certifikát o absolvování, tedy získá zvláštní odbornou způsobilost, avšak pouze pro úzce vymezenou oblast.

- Další, třetí variantou, jsou kurzy inovační. Probíhají opět v zařízeních, která jsou akreditována pro získání zvláštní odborné nebo specializované způsobilosti pro konkrétní činnost. Pořádat je ale mohou také poskytovatelé zdravotnických služeb, kteří již zajišťují vyučování pro školy střední, vyšší odborné nebo vysoké v tomto oboru. Všechny kurzy jsou určené pro pracovníky, kteří by si měli obnovit především své znalosti a dovednosti.

- Ovšem možností vzdělávání je více. Setkat se lze s odbornou stáží, dále s účastí na konferencích, kongresech, sympoziích. Obohacující je také publikačně-pedagogická a vědecko-výzkumná činnost či vypracování standardu nebo nového postupu. S velkou oblibou se setkávají e-learningové kurzy (Zákon č. 96/2004 Sb.).

Důležitou připomínkou je, že za celoživotní vzdělávání můžeme dle zákona 96/2004 Sb. považovat také veškerá navazující studia, jako studium doktorské, magisterské, bakalářské nebo studium na vyšších odborných školách (škola a její zaměření ovšem musí tematicky souviset s pracovní náplní zdravotnického pracovníka) (Zákon č. 96/2004 Sb.). Člověk, který projde tímto studiem by měl být k povolání řádně připraven (Williams, 2006).

Co se týče evidence těchto všech školicích akcí, kongresů, konferencí apod., veškerou jejich správu má na starosti profesní sdružení, které o nich informuje ministerstvo (Zákon č. 96/2004 Sb.).

1.6 Motivace k celoživotnímu vzdělávání

K pozitivní motivaci celoživotního vzdělávání přispívají faktor oceňování učení, investování do lidských zdrojů, realizace vzdělávání v bezprostřední blízkosti domova či inovování učebních postupů (Beneš, 2008).

Průcha k současnému stavu uvádí, že motivaci k celoživotnímu vzdělávání je nutné vytvářet. Učící se společnost definuje jako „*pojmem vztahující se k žádoucímu stavu společnosti, zdůrazňující procesy učení a potřebu učit se po celý život v různých formách a z různých zdrojů*“ (Průcha et al., 2008, s. 33).

Beneš dodává, že hodnota a prestiž vzdělání stále roste. Tím se samozřejmě i zvyšuje zájem o další vzdělávání. Konstatuje, že v současné době je prudký nárůst nestátních nabídek na vzdělávání dospělých. Lidé jsou si velmi dobře vědomi měnící se společnosti, jsou kritičtější a náročnější. V dnešní době má možnost vzdělávat se téměř každý, avšak i přes tento fakt se značná část populace systematicky nevzdělává, i když samotnou nutnost vzdělávání propaguje a uznává (Beneš, 2008).

Dle výzkumů prováděných na území České republiky se potvrdilo, že celková úroveň vzdělávání je několikanásobně vyšší než v rozvojových zemích světa (Hammer-Fomuki et al. 2016), ovšem na evropském kontinentu jsme na konci tohoto žebříčku. Příčinou tohoto faktu je nejčastěji nedostatek času, špatné zkušenosti ze školního vzdělávání, nedostatek peněz, špatná dostupnost či časové rozložení těchto vzdělávacích programů. (Šerák, 2009).

Častým nedostatkem je velký důraz na objem teorie na školeních a vzdělávacích kurzech. Praktická stránka věci, dostupnost pomůcek či sehrání reálných situací je omezená. Např. zahraniční literatura uvádí příklady imitace outdoorových či indoorových typů objektů, které jsou k nácviku záměrně využívány. Zde si jedinec může vše reálně vyzkoušet (Boyle et al. 2007). Je dokázáno, že učení se vlastní zkušeností a nácvikem je nejúčinnější a nejdéle zapamatovatelnou formou pro další využití (Cain et al. 2015).

2 Cíl práce

Cílem práce je zjistit postoj a motivaci zdravotnických záchranářů a řidičů vozidel zdravotnické záchranné služby k dalšímu odbornému vzdělávání. Výzkum seznámí veřejnost s aktuální problematikou motivace a postojů k celoživotnímu vzdělávání u zdravotnických záchranářů a řidičů vozidel zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina.

Získané výsledky slouží vedoucím pracovníkům k nahlédnutí a inspiraci ke změně, jež zvýší motivaci jejich pracovníků k dalšímu odbornému vzdělávání. V závislosti na tom se může změnit i postoj pracovníka k těmto tématům i k zaměstnání jako takovému.

Rozhovory jsou prováděny se zdravotnickými záchranáři i řidiči zdravotnické záchranné služby, proto je možné následné porovnání těchto dvou povolání.

3 Metodika

Výzkum byl proveden kvalitativní formou a to konkrétně pomocí řízeného rozhovoru. Rozhovor byl veden dle předem připravené osnovy. Osnova se skládala z 12- ti otázek, týkajících se tematiky postoje a motivace k dalšímu odbornému vzdělávání. Respondenti však měli možnost se svobodně vyjádřit i k tématům, které ne zcela souvisí s touto problematikou.

Zkoumáno bylo 7 náhodně vybraných zdravotnických záchranářů a 7 náhodně vybraných řidičů vozidel zdravotnické záchranné služby. Rozhovory byly prováděny anonymně a dobrovolně přímo na zdravotnických záchranných službách Kraje Vysočina.

4 Výsledky

4.1 Přepis rozhovorů

4.1.1 Otázka 1- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Zdravotnický záchranář 1 (dále jen ZZ 1) - (26let): Takže jsem DiS., jako diplomovaný záchranář a nedávno jsem dostudoval Bc. a chystám se na Mgr.

Zdravotnický záchranář 2 (dále jen ZZ 2) - (37let): Mám vystudovanou Vločku v Českých Budějovicích, což znamená DiS.

Zdravotnický záchranář 3 (dále jen ZZ 3) - (34let): Studoval jsem DiS. v Českých Budějovicích.

Zdravotnický záchranář 4 (dále jen ZZ 4) - (30let): Vystudoval jsem vyšší odbornou v Brně. Plánuji si udělat bakaláře, ale zatím nebyl čas. Momentálně teda DiS.

Zdravotnický záchranář 5 (dále jen ZZ 5) - (23let): Mé dosažené vzdělání je bakalářské. Dělal jsem zdravotku, a po té jsem šel na vysokou v Pardubicích.

Zdravotnický záchranář 6 (dále jen ZZ 6) - (29 let): Mám za sebou vysokou školu, tříleté bakalářské studium.

Zdravotnický záchranář 7 (dále jen ZZ 7 - (42let): Mám bakaláře. Studoval jsem v Praze.

Řidič ZZS 1 - (45let): Mám vystudovaný bakalářský studium, ale tady mám směny jako záchranář, tak i jako řidič.

Řidič ZZS 2 - (56let): Střední škola s maturitou.

Řidič ZZS 3 - (35let): Mám vystudovanou střední bez maturity a dodělaný kurz.

Řidič ZZS 4 - (26let): VOŠku v oboru zdravotnický záchranář.

Řidič ZZS 5 - (32let): DiS. Vyšší odborná škola. Studoval jsem ji v Budějovicích. Tady na záchrance občas jezdím jako záchranář a občas jako řidič.

Řidič ZZS 6 - (25let): Mám střední školu s maturitou. Studoval jsem tady v Jihlavě.

Řidič ZZS 7 - (22let): Střední zdravotnická škola.

4.1.2 Otázka 2- *Myslíte si, že je celoživotní vzdělávání ve Vašem oboru důležité?*

ZZ 1 - Tak ono vzdělávání je určitě hodně důležité, obzvlášť pak v oboru, jako je tento. Ty trendy se neuvěřitelně rychle mění, takže celoživotní vzdělávání je určitě hodně důležité. Za další, máme pod sebou v podstatě všechny obory. Je v tom jak trošku neurologie, trošku interny, trošku kardiologie, takže na to vzdělávání je to jakoby složitější. V té kvantitě, je toho totiž hodně, ale zase na druhou stranu, nemůžeme vědět všechno. Nemůžeš být kardiolog, internista a neurolog dohromady. Spíš si ze všeho ukousneš po trošce.

ZZ 2 - Dle mého názoru je vzdělávání určitě důležité. Ono, řekněme třeba, že po doděláním školy by měl člověk nastoupit do zaměstnání, které je docela rizikové. Takže ono alespoň z hlediska mého, by bylo naprosto nezbytné. Už jen z nějaké osobní zodpovědnosti, abych to povolání mohl v klidu dělat.

ZZ 3 - V každém oboru je vzdělávání důležité. Zvlášť pak někde, jako třeba tady, kde se pomáhá lidem. Nebo to ovlivňuje životy lidí. Vzdělávání je určitě nedílnou součástí každého zdravotnického záchranáře ať diplomovaného nebo bakalářského. Žádný učený z nebe nespádl, zvláště pak tady.

ZZ 4 - Záleží na tom, z jakého úhlu pohledu to vezmu. Pokud teda vezmu jako vzdělávání i samotné výjezdy, u kterých si myslím, že se naučím nejvíc, tak je to důležité hodně. Pokud to beru z hlediska předtím, než poprvé nastoupíme, tak to je určitě nutnost umět vše alespoň výborně teoreticky, když jsme se k tomu prakticky ještě až tak mockrát nedostali. V té době je to vzdělávání, si myslím, nejnutnější, plus ještě během prvního roku, kdy jsem si to musel ještě pořád opakovat, připadalo mi, že na co sáhnu, to je špatně, ale to je asi úplně normální, když se na to teď zpětně dívám. Potom co uplynul nějak zhruba ten první rok, možná ani to ne, tak to jsem měl už tak nějak najetý a to si myslím, že už se ta nutnost vzdělávání snižuje. Dnes mi přijde třeba, že jediné co se učím, jsou akorát sem tam ty nějaké nové trendy. Protože jsou věci, které se třeba pořád mění, ať už je to intubace nebo KPR. Základ je sice pořád

stejný, ale mění se pomůcky a spousty další věci. Proto si myslím, že je poměrně dost důležité se pořád dovzdělávat.

ZZ 5 - Tak určitě, vzhledem k tomu, že se doba posouvá. Důležitý určitě je. Uvažuji i o tom, že bych si studium ještě prodloužil a při práci zkusil dálkově magisterské.

ZZ 6 - To je celkem nezpochybnitelné. Dělat tuhle profesi, bez toho aniž by člověk něco tušil, je čistý hazard. Z hlediska celoživotního, to si myslím, že je taky velice důležité nebo spíš nezbytné. Člověk si pořád musí obnovovat ty vědomosti, jinak by šel za chvíli sedět. A to neberu v potaz, jak by dopadli chudáci pacienti. Zde beru samozřejmě v potaz, že neustálým opakováním jsou samotné výjezdy, kterých je nesčítelně. Plus se sem tam mění některé trendy, které se k nám stejně dříve či později nějakým způsobem dostanou.

ZZ 7 - Určitě hodně. Je to základ, nebo vůbec předpoklad k tomu, abys to mohl dělat. Tenhle obor se poměrně, no spíš hodně rychle, rozvíjí, ty úkony se snaží spíše zlehčovat, což si myslím, že je jenom dobře. Z těch základů, co záchranář musí umět, aby to mohl dělat, si myslím, že není zase až tak moc. Spíš je to asi o tom, jak to pak vidíš osobně. Záleží, jestli máš touhu se dál vzdělávat. Už jen proto, že tě pak nemůže něco neobvyklého překvapit. Nemyslím si, že by ty školení byly k ničemu, ale rozhodně by toho nemuselo být tolik, protože až tak často se to nemění.

Řidič ZZS 1 - Samozřejmě, že je důležité. Pomáháme lidem v situacích, ve kterých oni sami už nevědí, jak si pomoci, což znamená, že toho musíme asi i vědět víc než oni, takže vzdělávání je pro vykonávání záchranáře nezbytnou součástí.

Řidič ZZS 2 - Jako v oboru řidič? Asi ani ne. Nejdůležitější vlastnosti řidiče je dobrá kontrola nad vozidlem, šikovnost v ohledu asistence záchranáři. Nevím, jestli to má co dělat se vzděláním. Nejsem zrovna velký fanoušek těch všech vzdělávacích programů. Většinu věcí, co a jak dělat, tě naučí na začátku a pak časem přijdeš na to, co jak dělat, sám.

Řidič ZZS 3 - Hodně. Z mého pohledu je to základ pro to, abys v tomhle oboru mohl nějakým způsobem fungovat. Ono by se mohlo na první pohled zdát, že u řidičů by

to třeba nemuselo hrát až takovou významnou roli. Ale v dnešní době, kdy se sem dostává trend jezdit s posádkou bez lékaře, tak ten řidič už musí zvládat ty úkony téměř tak, jako záchranář nebo aspoň tak, aby byl schopen udělat vše udělat bez zbytečných prodlev.

Řidič ZZS 4 - Je hodně důležité, hlavně proto, že pokrok v medicíně jde stále dopředu. Dále je potřeba si stále opakovat. I pro nás řidiče už je to mnohem víc důležité se vzdělávat než dříve, protože se chytá stále víc ten trend využívat posádku bez lékaře a zároveň nahradit řidiče záchranářem.

Řidič ZZS 5 - Tady bych řekl, že asi jen málokdo ví, že nic vlastně neví. Vzdělání má určitě svůj velký význam v tomhle oboru, je to nezbytná součást výkonu naší profese. Jsou jiná zaměstnání, která se naučíš až při práci, ale tohle k nim rozhodně nepatří. Takže shrnuto a sečteno, ano je velice důležité.

Řidič ZZS 6 - Pro záchranáře je to podle mě velice důležité. Ale to si myslím, že je asi samozřejmost. Záchranář bez vzdělání by vlastně záchranář ani nemohl být. Z hlediska mého jako řidiče si myslím, že o to vzdělání až tak nejde. Ale jinak vzdělávat se, to je celkem jasný ano. To by pak to naše zdravotnictví vypadalo asi celkem špatně. Celoživotní jako ty kurzy a tak, to se nás asi tak moc netýká. Ale samozřejmě, některý ty školení jsou povinný a ty musíme absolvovat jak my, tak záchranáři.

Řidič ZZS 7 - Hele, to je hodně individuální, záleží na tom, jak k tomu kdo přistupuje. Podle mě na ty záchrance je to jedno z nejtěžších nebo spíš nejnáročnějších povolání na vědomosti. Teda v oboru zdravotnictví. Ti doktoři totiž musí umět úplně všechno, musí si dávat všechny obory dohromady. U nich je to vzdělávání hodně důležité. U mě to tak horké nebude, ani to po nás nikdo nějak zvlášť nevyžaduje, co vím.

4.1.3 Otázka 3- Jaký postoj zaujímáte k celoživotnímu vzdělávání?

ZZ 1 - No, jako nejsem toho úplně zastáncem. Celoživotní, to jako v padesáti? To tě prostě asi už bude trochu štvát, abys pořád někde seděl a něco nového ti říkali. Nejvíc se prostě naučíš tou praxí a ne pořád někde sedět nebo něco číst. Takže, když to vezmu fakt jako celoživotně, tak to nesouhlasím.

ZZ 2 - No, to docela souvisí s mojí předchozí odpovědí. Můj postoj k celoživotnímu vzdělávání je víceméně kladný. Ono samozřejmě to není tak, že bych přišel domů a první co bych chtěl dělat, je číst ještě něco více, a jaké trendy jsou momentálně. Ale v určité míře je to vzdělávání samozřejmě nutné. Je pravda, že na školeních a kurzech, které máme, se často dozvím, že věci, které jsem ještě nedávno dělal, jsou už vlastně minulost. Touhu k tomu vzdělávání jsem měl tak před deseti lety, teď už mám i jiné starosti, rodinu a tak dál. Nyní jsem tedy rád, že jsou ty školení a nemusím již tolik zjišťovat sám.

ZZ 3 - Pokud chce člověk dělat tuhle práci, kterou dělá, tak není na výběr. To neustálé vzdělávání k tomu, bez debat, patří. Můj postoj je samozřejmě kladný, jinak bych tady dnes ani nebyl. Je povinností každého člověka, který nese nějakou zodpovědnost, aby se sám dovzdělával.

ZZ 4 - Pokud to není přehnané, tak jsem určitě pro. Přehnaným tady mám na mysli třeba některá ta celodenní školení, které jsou často jenom teoretické. Dobrá, když je tu někdo nový a nic neví, tak pro mě za mě, třeba to i ocení, ale já v tom moc velký přínos nevidím. Navíc i jim by se určitě víc hodilo, kdyby to bylo spíš víc praktický. Nějaký důvod to asi má, jen jestli ho taky naplní.

ZZ 5 - No, ono z hlediska předchozího vzdělávání, jakože... pokud mám na mysli vystudování toho záchranáře, tak vím, že já jsem byl například celé dny zalezlý v knížkách, zatímco jsou lidé, kteří školou jen tak proplouvají. Můj názor je, že by to určitě chtělo nějakým způsobem sjednotit výuku na všech školách. Jinak z hlediska dalšího vzdělávání tu máme samozřejmě nějaké kurzy a školení. Nevím, jestli mi jako něco víc dává, spíš se snažím sám dovzdělávat.

ZZ 6 - No, vzhledem k tomu, co jsem před chvílí říkal, bych asi měl samozřejmě mít postoj převážně kladný, ale však to asi znáš. Člověk ví, že by měl, ale pak se třeba

ne vždy až tak moc chce, zvláště když to má dělat ve svém volném čase. Takže kdybych to měl nějak rozumně formulovat, tak bych asi řekl, že člověku se sice nechce, ale je to něco jako jeho morální povinnost doplňovat znalosti, které mu chybí, aby někomu neublížil.

ZZ 7 - Já si myslím, že patřím spíše k těm zodpovědnějším. Rád se dozvídám nové věci, takže mě docela baví ty konference. Pak se cítíš i v té záchrance trochu sebejistěji, víš, že dokážeš odpovědět na otázky, který po normálním studiu nevíš. To se mi tam právě líbí, prostě to vědění. Kromě konferencí pak čtu taky nový publikace. Rád dělám věci tak, jak je přesně dáno, protože ty nové poznatky jsou nejen většinou jednodušší na provedení, ale i především účinnější. A o tom to asi celý je. Nehraješ na to, aby sis dokázal, že tohle zvládneš a tohle je nejlepší, ale děláš to, co je nejlepší pro ochranu nebo záchranu člověka.

Řidič ZZS 1 - Sám ani nevím, asi neutrální. Je to zodpovědnost každého, jak si je vědom toho, že je jeho zaměstnání důležité. Já bych se třeba neodvážil vlézt do záchranky, kdybych si nebyl jistý tím, co dělám. Samozřejmě, že jsou výjezdy, ze kterých mám trochu větší strach než z ostatních, ale to je asi normální. Ten strach zase žene k tomu být líp připravený. Bohužel jsem se setkal ale i s lidmi, kteří mi přijde, v téhle profesi nemají co dělat, třeba je to nebaví a pak to je znát na všem. Poznává to bohužel i pacient. Naštěstí moc takových lidí neznám, ale najdou se, ale to je asi všude stejný.

Řidič ZZS 2 - Nechci, aby to vyznělo, že jsem úplný kritik vzdělávání, pro záchranáře nebo lékaře to určitě je velmi důležitou částí jejich povolání. Podle mé zkušenosti, ale nejvíc stejně získáš tou praxí. Jezdím tady už pěknou dobu, počítat to raději ani nebudu, ale je to hodně dlouho a myslím, že za tu dobu toho vím hodně. Kolikrát mi přijde, že víc než někteří záchranáři.

Řidič ZZS 3 - Já mám k tomuto vesměs pozitivní postoj. V tomhle oboru, ať už chceš nebo ne, tak se vzdělávat musíš. U mě osobně to třeba není, že by mě bavilo sedět nad literaturou a tak podobně, ale dělám to proto, že mě tohle zaměstnání baví a jsem za něj rád, a proto mi nevadí, že je to zaměstnání, kde je potřeba se neustále zdokonalovat. Prostě to k tomu tak nějak už patří a já to beru jako celek.

Řidič ZZS 4 - Kladný, jinak bych ani asi nechtěl tenhle obor dělat. Baví mě se dozvídat nové věci a rozšiřovat si obzory v každém ohledu.

Řidič ZZS 5 - Řekl bych, že celkem kladný. Jinak bych vlastně ani asi nestudoval toho diplomovaného záchranáře. Líbí se mi se učit stále novým věcem. Člověk by sice řekl, že po tolika letech v záchrance už snad ani není co, ale já si myslím, že je stále co se učit. Každý rok přibývá nových metod, nových technik, nových přístrojů. A myslím, že je to jenom dobře, člověk by pak zakrněl a třeba by zapomněl na všechno, co se naučil předtím, takhle se to pořád opakuje a ještě k tomu trochu pozměňuje.

Řidič ZZS 6 - Můj postoj je asi docela neutrální. Když to vezmu z hlediska školení, tak ty máme povinný společně se záchranáři. To si myslím, že je celkem dobré, sice ty úkony přímo třeba nepoužijeme, ale jsou situace a hlavně v RZP, kde jedu jen se záchranářem a pak se často hodí každá ruka a je super asi z hlediska záchranáře, když řidič ví, co jak dělat.

Řidič ZZS 7 - Postoj mám dobrý. Snažím se vzdělávat, i když to po mě nikdo nevyžaduje. Snažím se pořád udržet na úrovni, abych byl dobrý v tom, co dělám.

4.1.4 Otázka 4- Jakým způsobem se vzděláváte?

ZZ 1 - No, tak asi nejvíc tady těma semináři, pořád... Buď máme semináře, nebo praktický nácviky. Sem tam i nějaký modelový situace. Tady vlastně máme nějaký čtyři, šestihodinový semináře za rok. To znamená, že nějaké osobní vzdělávání se už ani nedá stíhat. Vzhledem k pracovní době, schůzím a tak dále. Takže je tady toho poměrně hodně.

ZZ 2 - Asi je to docela častá odpověď, ale nejvíc jsem se naučil stejně během těch několika let, co jezdím. Jinak, když to vezmu ze současnosti, tak se vzdělávám především pomocí těch školení, seminářů nebo sem tam zavítám na nějakou konferenci. Ty časy, kdy jsem si dokupoval nejnovější literaturu, jsou již bohužel pryč. Ono za tu dobu člověk už opravdu naprostou většinu úkonů zvládá bez sebemenších problémů, jenom se stále trochu mění ty postupy, ale není to zas tak drastické.

ZZ 3 - Především se vzdělávám praxí a kurzy, které tu jsou. Máme tu povinná školení, které musíme odchodit. Pak se taky vzdělávám soukromě. Čas od času otevřu knihu a dohledám si, co mě zajímá. Snažím se vždy doplnit to, co si vzpomenu, že třeba nevím.

ZZ 4 - No, kromě toho, že jsou určitá školení, kurzy nebo konference povinná, tak já zejména preferuji to, jak jsem říkal na první otázku. Zkrátka dohledat si to, u čeho si nejsem třeba úplně jistý. V tomhle se snažím být zodpovědný, protože s tím, jak se stále ty trendy mění, by se mohlo stát, že by to pro mě nemuselo dopadnout moc dobře. To je bohužel trochu smutný, protože i kdybych třeba toho člověka zachránil, ale nedělal to podle předpisů a vyhlášek, tak bych mohl mít problém, že kdyby to někdo třeba natočil nebo si stěžoval. Takže na tohle si snažím dávat pozor.

ZZ 5 - Snažím se číst nejnovější literaturu, abych vlastně byl stále v obraze. Abych věděl nové předpisy a normy. Takže, já osobně se vzdělávám především formou samostudia.

ZZ 6 - No, nejraději mám konference, ale to je asi spíš z důvodů jiných než čistě vzdělávacích. Ne, samozřejmě si dělám srandu. Z hlediska praktičnosti využívám zejména ty školení, kurzy a semináře, který nám jsou poskytovány zaměstnavatelem. Samozřejmě, abych nevypadal tak, jak to asi dosud zní, tak samozřejmě, pokud něco nevím, tak si to můžu dohledat, takže čtu i některé publikace. V dnešní době už není téměř nic nezjistitelné.

ZZ 7 - No, přes ty konference. Teď třeba bude v Praze, kam se docela těším, protože se budou řešit zase nové poznatky a bezpochyby se bude měnit spousta věcí. Z literatury moc nečerpám, dneska spíš už dohledávám víc na internetu, protože tam máš úplně všechno. Z publikací mě celkem baví například ten časopis Urgentní medicína. Jestli to ale vypadá, že přijdu domů a ležím v knihách, tak to zase ne. Mám to spíš jako takovou volnočasovou četbu.

Řidič ZZS 1 - Pokud se ptáš na to, jak se vzdělávám sám, tak si dodělávám magisterský studium. Pak tady ještě máme sem tam nějaký to školení, který mi přijdou teda občas docela zbytečný, možná to je právě tím, že to vyučují občas nesprávnní lidé. Nic proti

nim nemám, ani bych je nechtěl nějak shazovat, ale bohužel se toho ujímají právě lidé, kteří jsou tu třeba teprve pár let. Je možný, že to tak cítím jenom já, ale myslím, že aby někdo mohl dělat školení, tak by tomu měl už opravdu rozumět a ne to mít jenom naučený z papíru, jak by to mělo fungovat. Jako řidič taky chodívám, jestli jednou do roka na autodrom. Jo, a pak je taky, myslím dvakrát do roka nácvik mimořádných událostí, nebo ukázka toho jak fungují LZS a podobně. Prostě, vše k tomu, abychom byli připraveni i na nezvyklé situace. No, vlastně samotné výjezdy jsou myslím asi taky dostatečným neustálým vzděláváním, spíš možná nejdůležitějším a hlavním. Takže si myslím, že toho je až až.

Řidič ZZS 2 - Osobně vůbec, na to nemám čas ani náladu. Ale máme tady školení a sem tam nějaký kurz. Ty školení probíhají nějak jednou, dvakrát do roka a tam se cvičí různé ty ne tak časté situace nebo život ohrožující stavy. Taky jsou sem tam mimořádných událostí, ale dle mých zkušeností pak stejně málokdo ví, jak a co dělat, pokud mimořádná situace opravdu nastane.

Řidič ZZS 3 - Chodím na různé kurzy, často tu máme také interní školení, na kterých jsme společně se záchranáři. Vlastně asi většina těch školení a kurzů jsou společný se záchranáři. Stejně tak třeba ještě ty školení mimořádných událostí, který máme jednou za čas všichni povinně. Ne, že by byly ty ostatní nepovinné, ale tyhle jsou pro mě takové asi nejhorší. A pak speciálně pro řidiče máme jednou za čas školení řidičů a zkušební jízdu.

Řidič ZZS 4 - Občas máme nějaké konference, tam se dozvídám těch novinek asi nejvíce. Pak bývají často školení, kurzy a semináře. Ty jsou v mnohem větší míře. Bývají přímo tady u nás na záchrance. Ty už často nejsou tak zábavné, ale dejme tomu, že tu z nějakého důvodu určitě budou, tím chci říct, že jsou taky určitě v některých věcech prospěšné.

Řidič ZZS 5 - Snažím se číst literaturu o zdravotnictví, zejména o přednemocniční péči. Jak už jsem řekl, ty trendy se stále mění a ty výkony jsou pro nás díky tomu spíše lehčí. V tom smyslu, že každým rokem se zjišťuje co je v jednotlivých případech nejúčinnější a to by se pak mělo používat, než se zase přijde na něco účinnějšího. Dále máme tady v práci různé prezentace, kde nás právě taky informují o tom, co se změnilo, na co si

máme dávat pozor, a jak provádět přednemocniční péči. S tím souvisí také školení, které mě zase až tak nenaplňují, ale je pravda, že se tam dozvídám kolikrát celkem zajímavé věci.

Řidič ZZS 6 - Já se vzdělávám nejvíc právě na těch školeních, to mi přijde, že je asi největší část. Pak se taky jako řidiči zúčastňujeme nácviků. No a z toho, co dělám já, tak já si teď dodělávám vyšší odbornou školu. On teď přichází ten trend, že místo řidičů většinou jezdí taky záchranáři. Docela to ale asi chápu, přece jen je vždy lepší, když na to jsou dva. Ono se sice občas stane, že ten řidič toho ví víc, než samotný záchranář, ale to jsou opravdu jen výjimky, proto se taky snažím to dohnat.

Řidič ZZS 7 - Snažím se číst, ale to opravdu jen z mého vlastního přesvědčení, abych si trochu rozšířil obzory. Jednou za půl roku máme mimořádnou událost, kde máme dopoledne teorii a odpoledne nácvik hromadného neštěstí. Dál taky každý půl rok KPCR, tam si vyzkoušíme ve výjezdových skupinách různé stavy. A k tomu mají řidiči ještě autodrom. A to je asi všechno.

4.1.5 Otázka 5- *Jsou nějaké důvody, které Vás nebo Vaše spolupracovníky od celoživotního vzdělávání odrazují?*

ZZ 1 - No, tady hlavně ten čas. Časově to nějak skloubit s tou prací.

ZZ 2 - No, to si myslím, že hlavně čas je velkým problémem. Ono, dokud je člověk sám a nemá nic navíc, tak se to třeba ještě dá, ale v momentě, kdy máte rodinu, tak už se priority obrací jiným směrem. Dalším faktorem jsou dle mého názory i peníze. Neuškodilo by například, za těch hodin, co jsem tu navíc, aby bylo trochu zajímavější ohodnocení. Na druhou stranu, zase však mohu být rád, že alespoň za školení nemusíme platit.

ZZ 3 - Teď mě nic konkrétního nenapadá, já s tím nějaké problémy nemám. U kolegů opravdu nevím. Jedině mě napadá čas. Tam nás trochu bota tlačí. Je toho někdy prostě moc. Na druhou stranu, to k tomu asi patří. Ale toho času opravdu moc není, je celkem složité se odhodlávat, když jsem měl třeba už jiné plány.

ZZ 4 - Těch důvodů je. Neberme teď v potaz tu hlavní příčinu, kterou je asi trochu lenost. Souvisí to hodně s časem. Navíc těch přesčasů a služeb za někoho je tu docela hodně. Každý prostě nemá náladu trávit celý týden v práci, když má třeba i doma nějaké povinnosti. Myslím, že ta školení jsou často strašně zbytečně zdlouhavá, ať si tam chodí ti mladí, kteří mají ještě čas. Samozřejmě sranda, ale neuškodilo by to.

ZZ 5 - Tak většinou je to určitě čas, prostě při tomhle zaměstnání je opravdu málo času. To si myslím je to první, co člověka může odradit. Nebo když má člověk rodinu, když se stará o malé dítě, pak už je docela složité se ještě do toho vzdělávat.

ZZ 6 - Co já vím, tak možná bych tu dal lenost? Ne, tak já nevím, já s tím asi jinak nějaké problémy vyloženě nemám, ale když si vezmu lidi s rodinou nebo malými dětmi, tak tam věřím, že už to pro ně tak v pohodě není.

ZZ 7 - Ne přímo odrazují, ty školení třeba nejsou až tak špatný, teda alespoň ta myšlenka není tak špatná. Problém je s tím časem, kterého na to už tolik není. Rozhodně bude hlavním faktorem čas. Nevím, kdo by byl nadšený z toho, že musí sedět někde půl dne a poslouchat informace, který ví. Kdyby říkali jen ve stručnosti to, co se změnilo, bylo by to asi lepší.

Řidič ZZS 1 - Zabírá to strašně času ze soukromí. Nevím o nikom, komu by se ve svém volném čase chtělo sedět v práci a poslouchat někoho, jak dvě hodiny mluví, často o ničem. Tady si myslím, že můžu mluvit i za ostatní. Přijde mi, že se každý stejně při těch školení vidí úplně někde jinde.

Řidič ZZS 2 - Za kolegy si netroufám tvrdit. Za mě je to možná už trochu pohodlnost. Kdybys tu byl takových let co já, taky by se ti už nechtělo. Člověk zjistí, že není nic horšího, než si tahat práci domů, natož se ještě učit. Navíc je to docela časově náročný, nedokážu si představit moc lidí, kteří přijdou po dvanáctce a jdou si ještě něco číst. I to školení samo o sobě je poměrně dost časově i psychicky náročný.

Řidič ZZS 3 - Ne. Nebo alespoň za mě moc ne. Ohledně ostatních pracovníků se nedovolují tvrdit. Prostě to k tomu zaměstnání patří, takže to neberu, že bych si vůbec nějak mohl vybírat.

Řidič ZZS 4 - To nevím, ohledně ostatních pracovníků možná tak, že to nestíhají časově. Hodně lidí tu má rodiny, tak vím, že moc velkou radost z těch časů strávených

tady, ve svém volnu, nemají. Ohledně mě nevím, neříkám, že se vždy chce, ale nějaký vážný důvod, který by mě vyloženě odrazoval, nemám.

Řidič ZZS 5 - Z mého hlediska tam žádný problém nevidím. Beru to prostě tak, že to k tomu zaměstnání patří. Jednou jsem se rozhodl pro tuhle práci, tak to musím brát i s tím, co to obnáší. Navíc je vždycky dobře, když se člověk dozví něco nového.

Řidič ZZS 6 - Tak to nevím, ani si to moc netroufám tvrdit. Možná, že těch peněz není tolik, kolik by si ti lidi zasloužili, přijde mi to, jako takové docela nevděčné povolání v tomhle.

Řidič ZZS 7 - Málo času. Děláme to ve svém volném čase. Takže to je jediný, co mě k tomu napadá.

4.1.6 Otázka 6- Co Vás k celoživotnímu vzdělávání motivuje?

ZZ 1 - No, motivuje, no, asi to, že se člověk zase trochu rozvíjí. Že se naučíš nějaký novy věci, a to, že to v té práci prostě potřebuješ. Navíc spoustu věcí si třeba zopakuješ, protože s něčím se setkáš jednou za rok, s něčím třeba ani jednou za pět let. Když vezmu třeba dítě, který resuscituješ jednou za deset let, nebo třeba nemusíš vůbec nikdy, takže bez toho, abys sis to někde nenacvičil, jsi docela v háji.

ZZ 2 - No, motivuje... Samozřejmě motivuje to, abych si zase trochu rozšířil obzory a aby se mi nemohlo stát, že bych, já nevím, třeba nevěděl co dělat, když to přeženu. Jinak samozřejmě dobrou motivací by bylo také nějaké lepší finanční ohodnocení. Řekněme si to na rovinu, je to zaměstnání a zaměstnání děláme, abychom měli peníze.

ZZ 3 - No, že člověka něco naučí. Že s každým školením je člověk zase o něco chytřejší. Ta motivace k tomu se vzdělávat je celkem slabá. Pokud to vezmu z hlediska finančního, tak to by určitě šlo, že by ta školení byla třeba placená v rámci, jako směny.

ZZ 4 - Hlavně nechci, aby si tamhle nějaký člověk, snažící si vydělat, na mě smlsnul, protože bych nedělal něco podle toho jak se má. Taky se přece jen trochu zapomíná a zopakovat si to občas není zas na škodu. Také by nemuselo být úplně špatné, kdyby ty povinné školení byly třeba nějak finančně ohodnocené.

ZZ 5 - No, tak jednou určitě zestárneme, tak že by se člověk třeba posunul z té pozice záchranáře někam výš. Případně, může se stát cokoliv, může se stát i nějaký úraz, můžou mě vyhodit, nebo můžu dát sám výpověď. Tak v těch případech, abych měl třeba možnost nějakého slušného zařazení. No, a taky nebylo na škodu, kdyby školení byly nějak ohodnoceny.

ZZ 6 - Motivuje mě zejména to, abych mohl i nadále vykonávat dobře svoji práci. Jelikož je to zaměstnání, které mě opravdu baví, nebo alespoň po většinu času. Je to přinejmenším práce, která má alespoň nějaký smysl. Když to vezmu teda dohromady, tak je to prostě touha udržet toto zaměstnání a být v tomto zaměstnání nebo spíš povolání, dobrý. Ale když to vezmu ještě hlouběji, tak tou hlavní nebo jednou z hlavních motivací jsou peníze. Stejně tak, jako u každého jiného zaměstnání, ty peníze jsou důležitým faktorem a bez nich by to nešlo.

ZZ 7 - Touha po vědění. Touha potom nebýt za blbce. Když vyjedeš a nevěděl bys třeba jak něco ošetřit. Asi každému se něco takového někdy stane, ale v tom je to zase dobrý, že mi přece jen máme na drátu doktora. Pokud ten by nevěděl, tak to už by byl větší problém. U mě tou hlavní touhou je být asi co nejvíce samostatný. Někdy se setkáš i s tím, že víš co dělat líp než doktor, a to nemyslím ve špatném smyslu, samozřejmě, každý je jenom člověk a nemůže si pamatovat všechno. Ale jen abych se vrátil, prostě je to jenom o tom odvést dobrou práci a zachránit život.

Řidič ZZS 1 - Dělat moji práci dobře. Dělat ji tak, abych z ní měl dobrý pocit a věděl, že jsem nic nepokazil nebo nezanedbal, kvůli vlastní blbosti. Prostě, abych dojel a vždy si mohl říct, že to, co jsem udělal, bylo tak, jak se to udělat má. Neříkám, že záchranáři mají zas tak velkou zodpovědnost, ale o to víc si musím hlídat to, co je v mých kompetencích, zvláště, když je nedostatek lékařů a jezdíme spíš jenom RZP. Ještě k té zodpovědnosti, to si troufám tvrdit, že ani řidič není pozadu, protože ten se často zapotí víc než záchranář.

Řidič ZZS 2 - Ty školení jsou povinný, takže abych mohl pracovat jako řidič i nadále, tak tam prostě chodit musím. Je to zaměstnání, které mě docela baví, tak by bylo fajn ještě alespoň pár let tady vydržet. Uvidíme, jak to teď bude s těmi pozicemi řidičů.

Začínají se pomalu nahrazovat záchranáři. Můžu jen doufat, že budou stále potřebovat někoho s dlouholetými zkušenostmi.

Řidič ZZS 3 - Motivuje mě to, abych dělal svoji práci dobře. Taky to, abych si tu práci vůbec udržel, i když to teď bude asi o něco těžší, zvláště, jestli řidiče nahradí záchranáři. To mi asi pak žádný tohle vzdělávání nepomůže. To bych pak musel dodělat školy a to nevím, jak bych to teď dělal.

Řidič ZZS 4 - Stejně, jak jsem už říkal před chvílí. Medicína jde rychle dopředu, ten pokrok v těchto oblastech je opravdu veliký, a proto je potřeba stále vědět, co je nového. To souvisí s tím, že tuhle práci mám rád a baví mě. Motivací by mohla být třeba teda snaha o udržení své pracovní pozice.

Řidič ZZS 5 - Motivuje mě, že s každým dalším školením, nebo ne s každým, někdy to školení je o ničem, tak spíš těmi vzdělávacími kurzy. Tak tam mě motivuje teda hlavně to, že doplňuju ty svoje mezery, jak už jsem před chvílí říkal a taky mě ta práce baví. Je pravda, že třeba není až tak zázračně ohodnocená, ale zase na druhou stranu jsem vůbec rád, že mám to, co mám, protože v dnešní době to už není sranda se někde chytit.

Řidič ZZS 6 - Nevím, jestli bych to nazval přímo vzděláváním, alespoň v mém případě teda. My jako řidiči toho opravdu asi až tolik nemáme. Nebo nevím, jako máme zase zodpovědnost za to auto, to je celkem výrazný, ale to moc nesouvisí s tím vzděláváním. Motivuje mě touha tady i nadále pracovat, taky občas neuškodí, vědět něco navíc. Dobrou motivací by mohlo být více volna nebo zlepšení ohodnocení. Celkem mě taky baví se učit jak si počínat s těma novými hračkami, tím myslím přístroje a podobně.

Řidič ZZS 7 - Jak už jsem říkal, nejvíc mě motivuje to rozšíření obzorů. Abych pak nebyl na výjezdu za blbce, když se mě někdo na něco zeptá a já bych mu nedokázal odpovědět. Tomu se snažím vyhnout, ještě se mi sice něco takového nestalo, ale to neznamena, že ta situace jednou nenastane. To je asi tou největší motivací.

4.1.7 Otázka 7- *Jak si myslíte, že by se absence celoživotního vzdělávání mohla projevit na výkonu Vaší profese?*

ZZ 1 - No, asi to není úplně špatná věc, ale zaměřit to nějakým způsobem. Nebo je spíš prostě jen omezit, třeba tak na polovinu. A projevit by se mohla poškozením pacienta.

ZZ 2 - Teď už třeba snad ne, ale když to vezmu zase několik let nazpátek, tak kdybych neměl dostatečné vzdělání, tak bych asi mohl ohrozit životy. To je ta nevýhoda našeho povolání, že přece jen neseme docela velkou zodpovědnost. Takže pokud bych měl přímo odpovědět, tak si myslím, že by se to projevilo třeba zhoršenou ošetrovatelskou péčí.

ZZ 3 - Otázka je teď, říká se, že chybami se člověk učí. V tomhle případě se ty chyby můžou, ale docela vymstít. Proto si člověk musí sám pořád hledat mezery a snažit se je doplňovat, protože tu situaci už zpátky nevezmeš. Jde o to, jak ten člověk často jezdí. Dejme tomu, že přijde člověk po škole, tak to aby studoval ještě pořád. Ale s každým výjezdem se asi i ta kvalita zvyšuje, až si je úplně jistý, a nemá problém. A pak jde o to z toho nevypadnout. Jsou pak samozřejmě ty věci, s kterými se člověk až tak často neseťká a to si právě musí dostudovat. No, a přímo k otázce, určitě by se zanedbání toho vzdělávání projevilo právě na péči o ty pacienty. Ne nadarmo se říká, opakování, je matka moudrosti.

ZZ 4 - Problém by mohl být v té kvalitě ošetření. Ať už si stěžujeme, jak chceme, tak ty nové postupy jsou vždy zase o něco účinnější, často i jednodušší. Mohlo by se stát, že bychom toho pacienta zbytečně poškodili při zavádění pomůcek, které třeba ani nebylo nutné zavádět.

ZZ 5 - Tak de facto, záchranář se musí školit pořád. Pořád jsou nějaký nový guidelines, nový předpisy, co bych bez toho aniž bych je nastudoval, nezjistil. Ono v případech, kdy mají záchranáři už rodinu, tak se není čemu divit, že už se tolik nevzdělávají a neučí se třeba nové guidelines. Pak to právě třeba někdy může být problém, ale právě zase od toho jsou ty školení, takže ono se to nějak vyrovná.

ZZ 6 - Tak jak už sem říkal někde u té druhé otázky, následky to může mít docela vážný, protože nejenže my za to můžeme jít sedět, ale především můžeme někomu opravdu způsobit větší potíže, než kdybychom nepřijeli. Nedej bože bychom ho mohli

až zabít. Ale to je zase o zodpovědnosti každého člověka. Já neříkám, že by mělo být školení víc. Ono každý sám ví, jestli v něčem tápe a pak už je jenom na něm, jestli se to doučí nebo ne. A to především v jeho vlastním zájmu. Proto mi přijdou ty školení někdy až trochu zbytečný. Ale abych je neodsuzoval, může se stát, že člověk ani neví o tom, co neví a dozví se to právě na tom školení.

ZZ 7 - To si nedovolím tvrdit. To máš, člověk od člověka. Já nevím, kdo jaký školení potřebuje, nebo kde má mezery. Máš i spoustu záchranářů, který si dělají věci rádi trochu po svém, a nedovolím si říct, že by to dělali špatně. Většinou to bývají právě ti zkušenější, kteří tu jsou už nějaký ten pátek. A už jen to, že jsou tu takovou dobu, dokazuje, že svoji práci asi dělají správně. Nevzdělávat se by se mohlo projevit poškozením toho pacienta.

Řidič ZZS 1 - Možná by se nemuselo projevit vůbec, ale co já vím, taky by mohlo mít radikální následky. Já tak nějak věřím tomu, že čím déle jezdím, tím méně se potřebuju vzdělávat. Jako třeba to školení, to mi přijde často úplně zbytečné. Zpátky k tomu jestli by se to projevilo. Teoreticky by se to samozřejmě mohlo projevit tím, že bychom ublížili pacientovi, ale to se na druhou stranu může stát komukoli. Může se stát, že se prostě nepodaří něco, co by se normálně podařit mělo, že prostě třeba nepůjde zaintubovat, nebo já nevím, ale asi je to lepší, než udělat nějakou hloupost kvůli neznalosti. Z právního hlediska by tě sežrali tak i tak, ale aspoň pro ten vlastní pocit, že jsi udělal vše, co bylo možný.

Řidič ZZS 2 - Jelikož o pacienta pečuje spíš záchranář, tak tam by to mohlo mít asi horší dopad, než třeba u mě. To je logický, čím vyšší kompetence, tím je nutnost toho vzdělávání většího. Zase na druhou stranu je pravda, že když to vezmu zpětně, tak to školení mě často taky překvapí a dozvím se tam něco nového, například jak se pořád šachuje s těmi poměry u resuscitace.

Řidič ZZS 3 - Díky tomu vzdělávání se ta péče o pacienty podstatně zlepšuje, takže bych řekl, že kdyby se vůbec nevzdělávalo, tak by se ta péče naopak zhoršila. Nebo ne třeba úplně zhoršila, ale zůstala by stát na nějakém bodu. Nevěděli bychom, co třeba víme teď. A to by mohlo vést ke špatné léčbě.

Řidič ZZS 4 - Nemyslím, že u těch nejdůležitějších a nečastějších výkonů by to bylo nějak ještě potřeba. Ale je pravda, že u některých, ne tak častých výjezdů, by to mohlo

zavinit nějaké poškození toho člověka. Mohlo by se stát, že bych zapomněl postup, i když jsem ho třeba dříve uměl. Kdybychom se nevzdělávali, tak ty postupy prostě můžeme po čase zapomenout.

Řidič ZZS 5 - Napadá mě tak akorát, že ten člověk, kdyby se nevzdělával, tak by za nějaký čas nic neuměl. To by tam v podstatě rovnou mohl být kdokoliv a dopadlo by to pak stejně. Když chce člověk zachraňovat životy, což je, si myslím hlavní práce záchranáře, sice ne nejčastější, ale to už je jiná věc, tak si myslím, že musí ty výkony všechny umět na jedničku, jinak mi je celkem líto toho pacienta.

Řidič ZZS 6 - U mě by asi zase až takové radikální následky neměla, i když určitým způsobem možná ano. Mohlo by se právě stát, že bych nevěděl co dělat s některými přístroji. Pak by na to samozřejmě mohl doplatit pacient. A to celkem jasným způsobem. Samozřejmě pak bych na to doplatil i já.

Řidič ZZS 7 - Obecně u těch lékařů nebo záchranářů by to byl určitě problém, zvlášť teda pak u těch lékařů. Záchranáři si přece jen mohou kdykoli zavolat, ale lékaři, ti musí být zblhlí ve všech podoborech a musí vědět co s tím pacientem. Řekl bych, že čím větší postavení, tím je pro toho člověka to vzdělávání důležitější.

4.1.8 Otázka 8- *Je něco, s čím jste v našem vzdělávacím systému nespokojen(a)?*

ZZ 1 - No, to je v podstatě zase podobný. Problém je, že tu musíš těch šest hodin sedět, pak už ti to stejně nic nedá. Stačilo by dvě hodiny, něco si procvičit, nebo třeba i něco tady v práci, ale ne chodit sem z volna a šest hodin tu pak jenom sedět. Čili, asi by to chtělo nějakou lepší formu, ale nevím jak to vymyslet.

ZZ 2 - Nespokojen jsem s tím systémem, který tu je. Mám na mysli sbírání kreditů, to mi přijde docela jako hloupost nebo ono to asi má svůj smysl, ale kdyby to aspoň nebylo v našem volném čase. Navíc, takové konference a některé kurzy nejsou úplně nejlevnější záležitostí. Takže kdyby se aspoň něco z toho změnilo, tak bych se opravdu vůbec nezlobil.

ZZ 3 - Máme zde trochu problém, že po té vystudované škole se často hned do záchranky člověk nedostane. Pak, když si představím, že člověk, který byl rok mimo a nic nedělal, by měl najednou nastoupit? Tam se pak ty školení a kurzy, všechno tohle, hodně hodí. Dokonce je to docela nezbytné, pokud ten člověk nesedí stále v knihách. Ale stejně ty praktický výkony si těžko vyzkouší a to je asi to hlavní. To je asi taková moje nespokojenost, prostě aby školení měli ti, kteří ho nejvíce potřebují, ale to už se těžko dá zařídit. Úplně ideální by bylo, aby záchranáři měli místo hned po vystudování, než ze všeho vypadnou.

ZZ 4 - Docela se mi nelíbí, jak se dá z některých škol dostat téměř netknutý. V tomhle by to asi chtělo, aby ty školy mezi sebou nesoupeřily o to, kdo má více absolventů, tedy kam se příště přihlásí více lidí, ale aby to bylo nějak více jednotné.

ZZ 5 - Jak říkám, jsem nespokojen například s tím, že jsem viděl spolužáky, kteří tou školou proploovali tak nějak volně. A udělali to. Takže mi možná vadí, že tam nejsou nějaký přísnější zkoušky, aby se opravdu prověřilo, zdali na tu profesi člověk má. Protože přece jenom tam jde o životy. Takže tohle bych na tom poupravil. Ještě bych řekl, že mě někdy až mrzelo, že ti lidé o to často ani neměli zájem. Pravdou pak je, že ne všude jsou nějaké kurzy, a ne všude po těch lidech něco chtějí, takže to mě celkem mrzí, vzhledem k tomu, že po nás tam opravdu šlapali.

ZZ 6 - No, tady to máme o tom kreditovém systému a to mi přijde takový trochu, ještě ne úplně naplno domyšlený. Z mého hlediska mi to přijde trochu zbytečný, ale zase chápu, že nějakým způsobem se to kontrolovat musí, aby nedocházelo ke zbytečným nehodám, způsobeným nevědomostí nebo neinformovaností. Spíš bych ale uvítal, když třeba máme nějaké ty semináře, které zaberou skoro celý den, tak aby tam bylo třeba alespoň víc prostoru na výkony a míň času na teorii.

ZZ 7 - Tady to funguje vlastně na tom, jak se sbírají ty body. My vlastně máme nějakou akreditaci, kde musíš získat 40 bodů za 10 let. A ty získáváš třeba za takovéhle semináře. A za každý seminář dostaneš třeba 4 body, což znamená, že za těch deset let desetkrát někam musíš jít. Je to prostě takový tlačení, ty lidi to vůbec nebaví. Si představ, že tamhle ženská od rodiny má jet někam na nějaký seminář na víkend.

To prostě zvládá fakt jen těžko, má své práce nad hlavu. A v tom ještě celý víkend někde něco poslouchat.

Řidič ZZS 1 - Jo, toho by bylo. Ne to si dělám trochu srandu, ale kdybych měl říct, co mě nejvíc trápí, tak je to právě ta úroveň těch přednášek. Teď je to prostě jen aby se splnilo a odfajfkovalo, že máme splněno.

Řidič ZZS 2 - Já si na nic nestěžuju. Možná, že z toho vzdělávání dělají takovou šaškárnu. Evropská unie do toho nacpala peníze, tak se všichni míní zbláznit. Konec konců, zase tak hrozný to není, je pravda, že dřív ty nároky byly trochu nižší, ale je logické, že pokrok nezastavíme. Je dobře, že jsou lidé ve zdravotnictví vzdělanější, než tomu bylo dřív. Nutno však říct, že i pacienti jsou o dost nevděčnější, než tomu bylo dřív. Dneska už si často připadám, že si z nás dělají tak akorát taxíka. Ale to je samozřejmě daný tím systémem.

Řidič ZZS 3 - Nemám si na co stěžovat. Z časového hlediska mi přijde, že je toho až dost, naprosto to stačí. Z hlediska kvality mi přijde taky dobré. Když se podívám na některé země, tak jsme na tom pořád poměrně dobře. Neříkám, že nejlíp, ale za mě si nemám na co stěžovat.

Řidič ZZS 4 - Zásadně se mi nelíbí například to finanční ohodnocení ve zdravotnictví, teda alespoň v tom státním sektoru. Když vezmu například zdravotní sestry. Musí studovat, když se to vezme dohromady 7 let a to ne zrovna jednoduše, a to platové ohodnocení pak, to je prostě hrůza. Myslím, že tady by to chtělo si asi začít vážit těchto lidí o hodně víc. Jako je to třeba právě už v zahraničních státech. Tam se to s podmínkami u nás nedá srovnat ani omylem.

Řidič ZZS 5 - Asi nejvíc mě dokáže rozčílit, když práci na záchrance, nebo prostě záchranáře i samotné řidiče kritizuje někdo, kdo to v životě nedělal a vůbec neví, co jak by se správně mělo. To třeba asi není úplně přímo na otázku, ale bylo to první, co mě k tomu napadlo, protože tyhle chytráky opravdu nemám rád. Připomíná mi to ty hokejový fanoušky v hospodě. A abych se vrátil k otázce, naštvat mě taky dokáže, když přijede nějaký vyškolený člověk, který v záchrance nikdy nebyl, ale má to vše

teoreticky nastudovaný, a to bych pak ty školení opravdu zakázal, protože to je opravdu děs.

Řidič ZZS 6 - Popravdě mi přijde, že se na to vysokoškolské vzdělání až moc hledí, to ale myslím spíš v jiných oborech, jako spíš obecně. Tady na záchránce je to asi celkem nezbytnost. Nějaký větší problém s tímto systémem nemám.

Řidič ZZS 7 - Peníze. Prostě celkově to finanční ohodnocení. Na to, jakou práci a jakou zodpovědnost neseme, je těch peněz opravdu minimum. Myslím si, že z hlediska zodpovědnosti to má ten řidič možná i ještě náročnější, protože zodpovídá za celé to auto a posádku. A stát se může cokoli. Někdo tam vběhne nebo vjede a pak to má na triku všechno řidič.

4.1.9 Otázka 9- *Co byste chtěl(a), aby se oproti současnému systému změnilo?*

ZZ 1 - No, třeba bych zrušil ten současný bodový systém, protože to je v podstatě jenom odevzdání peněz někomu. Ty konference pak většinou tak i vypadají. Žádný zásadní nový věci se tam stejně nevymyslí.

ZZ 2 - No, tak rád bych zrušil celý ten bodový systém. To je však celkem nereálné, takže bych alespoň rád, když už ty semináře jsou, tak aby byly spíše praktické a ne aby do nás cpali šest hodin v kuse teorií. To mi přijde úplně nesmyslný, protože, nevím jak ostatní, ale já si z toho pamatuji stejně tak maximálně tu hodinu.

ZZ 3 - V tomhle si nějak nemůžu vybírat ani stěžovat, já jsem velice rád, že mám to, co mám. Mám tohle zaměstnání, což je s mým vzděláním to nejlepší, co mohu dělat. Takže se na nic neodvážuju stěžovat. Kromě toho, co jsem říkal na předchozí otázku, že se po škole těžko hledá místo. Ale to je spíš jen co sem si tak všiml, než vyloženě stížnost nebo nespokojenost.

ZZ 4 - Určitě by bylo třeba dobré to mít tak, jako to mají v Americe. Prostě dva, tři měsíce. Neděláš to jako u nás tři roky, ale jsi tam třeba tři nebo čtyři měsíce, dají tě do nějaký teorie, ale intenzivně tě učí a skloubíš to rovnou s praxí. A pak do toho rychle rovnou vlítneš. Tady, když se něco tři roky učíš, tak už z prvního ročníku zase nevíš, co jsi probíral. Pak tam máš vlastně ty stupně, první stupeň záchranář a dál. Můžeš si

dodělavat nějaký další atestace, až třeba do třetího stupně. Přičemž, každý z nich má posunutou pravomoc. Tady u nás mi to přijde zatím ještě takový nepropracovaný.

ZZ 5 - No, to už jsme vlastně probírali, určitě bych nejvíce chtěl, aby se to na všech školách sjednotilo a byly jednotné požadavky a kladen větší důraz na obtížnost studia.

ZZ 6 - No, ono celkově se o tom vzdělávání pořád strašně mluví. Kromě třeba toho, co jsem řekl k předchozí otázce, tak si myslím, že z toho není potřeba dělat nějakou vědu. Ono se řekne vzdělávání a každý do toho hrne prachy. Evropská unie, jakmile napíšeš program na vzdělávání, tak dá peníze hned. Ale tak, jako si myslím, že se vzděláváme a jsme chytřejší a vůbec jsme pořád stejně chytří, jako byli naši rodiče a nechodilo se nikam na žádná školení. Nikdy se nic takového nedělalo a taky to šlo. Takže se znovu obracím na větu, kterou jsem říkal, a to je, že je to především o vlastní zodpovědnosti.

ZZ 7 - No, tak právě ten systém, který jsem říkal, bych zrušil. Není to myšleno špatně, ale problém je, že tam jsou určitý hodiny, tolik a tolik, kolik musíš mít a to je právě to, že každý je jiný. Asi ideálním stavem by bylo, kdyby si každý doučoval zodpovědně sám to, co potřebuje, případně jezdil na to, co ho zajímá. To je však samozřejmě trochu mimo realitu. Nenapadá mě, jak jinak by se to mohlo udělat, to bych nad tím musel asi více zapřemýšlet a to mi přijde zbytečné.

Řidič ZZS 1 - Buď to překopat od základů, nebo do toho raději vůbec nehrabat. Ne, to vzdělání k tomu, abych mohl jezdit, je podle mě naprosto dostačující. Maximálně to, aby se už během vyučování raději více jezdilo v záchrance a méně mluvilo okolo.

Řidič ZZS 2 - Chtěl bych, abychom přestali jezdit jako taxi. Abychom nebyli placeni od ujetých kilometrů, ale od výjezdu, tak by to bylo logické. Ve vzdělávání nevím. Bylo by dobré, aby ti, co studují na záchranáře, dostali víc praxí do záchranky. Můj kluk to teď zrovna studuje a přijde mi hodně mrzutý, že se dostanou tak málo do záchranky.

Řidič ZZS 3 - Nevím o ničem, co bych chtěl, aby se měnilo, spíš bych rád, aby to zůstalo i nadále právě tak, jako to je teď. Ale na druhou stranu to chápu, když si to tak vezmu, že by bylo asi lepší, kdyby v RZP byli dva záchranáři. Ale taky zase si nemyslím, že je to jenom o tom vzdělání. Mě osobně přijde, že když tu jezdím už nějakých 8 let, tak se znalostmi vyrovnám kdejakým záchranářům.

Řidič ZZS 4 - To je právě to platové ohodnocení, to mi leží celkem v žaludku. Víc asi nic nevím. Jen prostě to, aby si všichni začali vážit, co všechno pro ně lidi ve zdravotnictví dělají a zkusili se aspoň podle toho i chovat a třeba dokázali zvýšit i nějaké ty odměny nebo tak.

Řidič ZZS 5 - Když už jsem u těch školení, tak bych je orientoval jednoznačně více na praktické nácviky a ne pořád na dokola omílanou teorii, kterou si můžeme přečíst kdekoli jinde sami. Vůbec na škodu nejsou ty cvičení, kde máme připravenou nějakou netypickou situaci, jak z reálu. Abych to tedy zase shrnul, určitě bych chtěl víc praktických a méně teoretického vzdělávání, alespoň z pohledu toho, co nám současný systém přikazuje.

Řidič ZZS 6 - Nemyslím, že by bylo něco až tak špatného na tomto systému, spíš bych změnil platové podmínky ve zdravotnictví celkově. Přijde mi, že ti lidé by si zasloužili určitě víc, než teď mají.

Řidič ZZS 7 - Nelíbí se mi systém dovolených, i když to asi není úplně k věci. Ale štve mě, že to musí člověk mít dopředu daný, a to je strašně těžký. Naplánovat si dovolenou rok dopředu, to je prostě nanic. Teď mě napadlo, to by mohlo být k tématu. Štve mě, že na ty školení nás vyučují třeba kluci, kteří jsou tam ani ne tři roky. Mě to teda až tak strašně nevadí, ale co jsem slyšel od těch starších, kteří tu jsou už třeba deset let a víc, tak chápu, že těm se to nelíbí. Nelíbí se jim, že je někdo takhle mladý učí o věcech, kterým sám třeba ještě úplně nerozumí, nebo je zná čistě teoreticky. Nad tím právě ti starší kolegové kroutí hlavou, jak jim někdo takový může o tom něco povídat.

4.1.10 Otázka 10- *Jaké jsou současné nároky Vašeho zaměstnavatele na vzdělávání a zvyšování kvalifikace?*

ZZ 1 - To jsou právě už ty zmiňovaný semináře, který my musíme absolvovat. Pak máme na internetu logbook a tam ti po každém tom semináři zaškrtnou, co jsi už absolvoval. Takže třeba, že ten rok jsi absolvoval resuscitaci dítěte. A ty musíš mít odškrtnutý všechny výkony, které tam jsou. Takže skrze to tě i kontroluje vedoucí, tím že vidí, co jsi absolvoval a co ještě ne.

ZZ 2 - No, nároky, to mi přijde, že jsou kladeny docela vysoké, když to vezmu teda z hlediska znalostí, které bychom měli mít. V tomto případě, ale musím uznat, že tyto

nároky jsou naprosto oprávněné. Přece jen máme v rukou lidské životy, takže v tomto případě si myslím, že je to v pořádku.

ZZ 3 - Zaměstnavatel po nás chce, abychom dokládali výkony, které jsme udělali a tak abychom si stále všechno opakovali.

ZZ 4 - No, zaměstnavatel požaduje mít vystudováno Bc. nebo DiS. Tady třeba celkem normálně jezdí DiS., jako řidiči. Myslím, že to nebude dlouho trvat a v RZP bude řidič záchranář všude. Ještě po nás pak požaduje, abychom si vyplňovali různé záznamy o tom, na jakých seminářích jsme byli. Musíme mít splněno od každého něco. Každý ten seminář nebo kurz, školení je ohodnoceno určitým počtem kreditů a ty musíme splnit.

ZZ 5 - Zaměstnavatel po nás, pokud vím, nic nevyžaduje. Samozřejmě kromě těch školení.

ZZ 6 - Zaměstnavatel, tak co vím, nám právě kontroluje ty odchozené semináře. To znamená, že musíme mít určitý počet těch nasbíraných kreditů.

ZZ 7 - Tady je určen bodový systém. My máme na internetu takový logbook, a tam musíme zapisovat, co vše máme splněno. Taková klasika. Takže to je takový způsob, jak nás zaměstnavatel kontroluje a připomíná nám, co máme ještě stihnout.

Řidič ZZS 1 - Asi jako všude v republice. Na řidiče musíš mít zdravotní školu, kurz nebo DiS., či Bc. samozřejmě. Záchranáři musí mít bakaláře nebo DiS., jinak nevím o ničem výjimečném, co by po nás speciálně chtěli.

Řidič ZZS 2 - No, vedení by chtělo, aby nás bylo více záchranářů i na pozicích řidiče. V mém věku už se mi opravdu ještě něco studovat nechce. Tak jenom doufám, že to tady ještě nějak dokopu. Jinak nám teda kontroluje, jestli máme splněný ty školení. Tím myslím nácvik mimořádné události, pak nějaký školení, třeba ohledně resuscitace novorozence. No, ještě bych zapomněl, že řidiči mají ještě jezdecký přezkoušení, či jak to nazvat.

Řidič ZZS 3 - Co si teď vybavuji, tak musíme plnit akorát ty kurzy, chodit na ty školení pro řidiče. To nám vedení kontroluje. Jinak o ničem dalším zatím nevím, nebo si to teď zrovna vybavuji.

Řidič ZZS 4 - Chtějí po nás, abychom měli titul Bc. a nebo udělanou VOŠku. Pak po nás vyžadují účasti na těch kurzech, školeních a konferencích.

Řidič ZZS 5 - Právě i díky tomu, jsem si začal dodělávat DiS., protože po nás chtějí, abychom měli i řidiči třeba právě toho záchranáře vystudovaného. Teď jezdím občas jako řidič, občas jako záchranář. Respektive jezdíme dva záchranáři v RZP. Nutno říct, že je to určitě dobrý nápad.

Řidič ZZS 6 - U nás v Jihlavě je to celkem spravedlivé. Sice nám kontrolují, skrze internet, na čem všem jsme byli, ale to opravdu spíše pro naše dobro. Pokud nakonec něco chybí, tak nám je to v klidu připomenuto. A jak jsem říkal, momentálně po nás řídících žádají abychom si udělali alespoň DiS. To ale také není povinné, ale je to výhodou.

Řidič ZZS 7 - Jsou tam jenom ty základní požadavky, jako jsou všude jinde, teda alespoň myslím. Je nutný mít vystudovanou zdravotku, pokud není zdravotka, tak potřebuješ kurz, který trvá nějaký rok a půl, ale to nevím jistě, nerad bych lhal.

4.1.11 Otázka 11- Myslíte, že by Vám více školení prospělo?

ZZ 1 - No, teď momentálně už skoro ani ne. Je toho fakt hrozně moc. Ono se to stejně už pak všechno zase opakuje dokola. Některý výkony jsou opravdu potřeba, nebo opakovat ty novinky, ale dělat třeba každý rok resuscitaci, to je úplně zbytečné.

ZZ 2 - Když jsem začínal, tak bych byl pro, ale teď si myslím, že je toho až až. Takže si nemyslím, že by bylo potřeba těch školení ještě více. Možná bych byl spíš pro opak, protože ten čas na to opravdu není.

ZZ 3 - To je docela těžká otázka. Asi každému člověku by více školení prospělo. Zvládat se to dá, ale jen do té doby, než má i něco jiného, než jenom práci, jako třeba rodinu a tak. Pak už na tyhle věci, ve vlastním volném čase, není čas ani nálada. Takže, kdybych to vzal dohromady, tak bych možná klidně jen o trošičku ubral, ale v současném stavu se to dá zvládnout taky celkem dobře.

ZZ 4 - Nevím, jestli je třeba ještě více. Podle mě je to na každém, jak si s tím naloží. Víc školení nebo těch vzdělávacích programů, to už by snad ani nešlo. Už teď si myslím, že je toho poměrně dost.

ZZ 5 - Tady si myslím, že víc těch školení by nám prospělo. Aby člověk zůstával pořád v obraze, aby se ty znalosti stále omílaly dokola. Opravdu jsem klidně pro víc školení.

ZZ 6 - Nemyslím si. Kdyby záleželo jenom na mně, tak bych i klidně ubral. Přidal bych maximálně víc praktických cvičení. Je to ale opravdu, třeba jen můj názor, takže bych to nerad nějak zavrhoval.

ZZ 7 - To snad ani ne. Možná spíše, více kvalitnější, než delší. Mám pocit, že svoji práci dělám docela dobře, a že není moc věcí, které bych v tomto oboru nevěděl. Samozřejmě, že rezervy jsou stále, ale to jsou už spíš takové zajímavosti, které jako záchranář, až tak moc nemohu využít.

Řidič ZZS 1 - Troufám si říct, že při současné kvalitě těch školení určitě ne. S přesčasy a samotným tímhle povoláním je toho až dost. Popravdě řečeno si nedokážu představit, že bych na ty školení chodil ještě častěji. Klidně bych spíš i ubral.

Řidič ZZS 2 - Nemyslím si. Myslím, že to, co dělám teď po těch letech, dělám už opravdu dobře.

Řidič ZZS 3 - Nevím, časově už by se to někdy asi docela stěží zvládalo. Takže si myslím, že jich je dost a víc už ani nepotřebuju. Ono nejvíc se toho stejně zopakujeme při samotných výjezdech.

Řidič ZZS 4 - Necítím to tak. Spíše bych se více soustředil na kvalitu té výuky, než na kvantitu. Máme většinou šestihodinové semináře a to mi přijde dlouhý až moc. Kdyby se to zestručnilo a bylo to dobře podaný, tak by to bavilo nás a třeba bychom si z toho i víc odnesli, než jenom únavu a přání, abychom už byli doma.

Řidič ZZS 5 - Z mého pohledu asi ano. Rozhodně aspoň všechny ty praktické nácviky. Taky si myslím, že toho není nikdy dost a v tomhle povolání je potřeba víc preciznosti, než bylo. Nebo spíš čím víc vzdělávání, tím víc preciznosti a to se pak odvíjí na celé péči o pacienta.

Řidič ZZS 6 - Jelikož teď studuji, tak ani ne. Na druhou stranu, člověk se má vždycky v čem zlepšit. Pokud by to bylo ale na mě, tak bych to nechal asi tak, jak to je.

Řidič ZZS 7 - Jo, určitě. Třeba u těch dětí stoprocentně. Tam bych těch školení potřeboval víc. Ještě jsem se s resuscitací dítěte nesetkal, a pokud by k tomu došlo, tak bych si asi nechal poradit, nešel bych ještě suverénně.

4.1.12 Otázka 12- Jsou výkony, které byste si chtěl(a) více procvičit? (i. o. vstup, koniopunkce, zavedení LAMA, KPR, porod, hrudní drenáž atd.)

ZZ 1 - Jo, to děláme pravidelně, každý rok máme tři hodiny na tohle jenom vyhrazený. Na každém školení máme resuscitační model METIman, který dokáže napodobit téměř všechny situace. Ten model mrká, mluví, všechno..., takže si tam můžeš zkusit opravdu kdykoli-cokoli. Takže my tam v postatě zkusíme jako v reálu.

ZZ 2 - No, tady si myslím, že s tím problém není. Za prvé jsme přece jen krajské město, takže se tu setkáváme častěji se vzácnějšími výjezdy. Jediné, co mě ale tak napadá, je třeba porod nebo třeba hrudní drenáž, to jsou výkony, se kterými se zas tak často nepotkávám.

ZZ 3 - Nemyslím si, jsme velký město, a setkáváme se tady s hodně velkou škálou výjezdů. Nevím teď o ničem, co bych potřeboval více. Navíc si všechno můžeme vyzkoušet dole na panákově, kdyby už náhodou něco bylo potřeba.

ZZ 4 - Tady můžu s klidem říct, že za těch několik let v praxi jsem se setkal už snad se vším, takže mě nic konkrétního nenapadá. Navíc, kdyby sem něco, cokoli, potřeboval, tak je tu stále dole místnost a tam máme METImana, a tam si můžeme vyzkoušet cokoli. A kdyby ani to nepomohlo, tak tu je téměř stále někdo ze školitelů.

ZZ 5 - Já si myslím, že výkony tady děláme všechny pravidelně, takže si to dvakrát nebo třikrát do roka všechno zkusíme. Máme tu mezi námi i školitele, takže kdyby kdokoli něco potřeboval vyzkoušet, tak jen řekne a jde si vyzkoušet za dozoru školitele, co potřebuje.

ZZ 6 - Líbí se mi, že tu máme teď tu figurínu, tam si nastavíš, co chceš, aby ti hrála za stav a ona je skoro jako živá. Povídá si s tebou, no prostě fakt až neuvěřitelné. Na ní si můžeme zkusit v podstatě, co chceme a kdy chceme.

ZZ 7 - Teď si asi nic nevybavuji. Tady si můžeme vyzkoušet úplně všechno přímo se školitelem, což je mimochodem další důvod, proč mi ta školení navíc přijdou zbytečná.

Řidič ZZS 1 - Nevím o ničem.

Řidič ZZS 2 - Myslím, že ani ne. Tyhle všechny výkony cvičíme vždy na těch školeních. Máme tu takového pand'uláka, šikovná věcička, a na tom si můžeme vyzkoušet, co chceme.

Řidič ZZS 3 - To procvičujeme pořád. Cvičíme to na školeních i kurzech, prostě všude. Máme dole šikovného panáka a tam si zkusíme normální výjezdy. Ten panák ti udělá vše, jako člověk.

Řidič ZZS 4 - Všechny tyhle výkony procvičujeme v rámci kurzů a školení ZZS. Já bych ocenil, kdybych si mohl některé výkony třeba vyzkoušet na mrtvém člověku, tak jak to mají třeba medicí. Ale jinak si nemůžu stěžovat.

Řidič ZZS 5 - Z těch výkonů bych procvičoval pořád klidně všechny a nejen ty, co jsou tu napsané. Nemyslím nic konkrétního, spíš bych je projížděl stále dokola a dokola, aby je každý zvládal bez sebemenšího zaváhání.

Řidič ZZS 6 - Tady toho asi moc nebude, já nevím, v čem bych se mohl nějakým způsobem zlepšovat, v praxi stejně ty výkony nemohu dělat, protože bych si mohl pěkně zavařit. A co vím, tak záchranáři nemají moc v lásce porody, ale to se jim po pravdě ani moci nedívám.

Řidič ZZS 7 - Celkově asi toho novorozence, tam si pořád nejsem jistý a musel bych si nechat poradit nebo se zeptat.

4.2 Analýza dat

4.2.1 Otázka 1- Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Zdravotnický záchranář

Výsledky ukázaly, že z dotázaných zdravotnických záchranářů má, dle výpovědí, motivaci k získání magisterského titulu jen jeden respondent. Bakalářské studium absolvovali čtyři respondenti, pátý z dotazovaných se ke studiu chystá. To znamená, že více jak polovina respondentů pracujících v oboru zdravotnický záchranář, má nejvyšší zakončené vzdělání právě bakalářské.

Řidič zdravotnické záchranné služby

Dle tabulky je u řidičů zdravotnické záchranné služby jako nejvyšší dosažené vzdělání, a zároveň v největším počtu, zastoupena střední škola s maturitou. Z dotazovaných mají tři respondenti vyšší vzdělání než maturitní, z toho dva z nich pracují jako řidiči i jako zdravotničtí záchranáři. Jeden z tázaných nedisponuje ani maturitním vzděláním, pouze požadovaným vzdělávacím kurzem.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- Dis. (3x) - jeden plánuje bakalářské studium	- Bc. (1x)
- Bc. (4x) - jeden plánuje magisterské studium	- SŠ s maturitou (3x)
	- SŠ bez maturity + kurz (1x)
	- Dis. (2x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.2 Otázka 2- Myslíte si, že je celoživotní vzdělávání ve Vašem oboru důležité?

Zdravotnický záchranář

Dle výpovědí si zdravotničtí záchranáři sami uvědomují, jak je vzdělávání důležité k jejich profesi. Sami jsou si vědomi, že obor, ve kterém působí, je obor stále se měnící, vyžadující s přibývajícím dobou i jiné přístupy, techniky atd. Díky celoživotnímu vzdělávání jsou tedy udržováni v moderních a aktuálních trendech daného oboru. Sami také přiznávají, že teoretický základ je důležitý k praxi, ale sám o sobě je nepoužitelný. Praxe je často odlišná od teorie, a proto k sobě obě dvě tyto složky neodmyslitelně patří.

Řidič zdravotnické záchranné služby

Názor řidičů je patrně odlišný. Uvědomují si, že jsou řidiči a říkají, že k jejich povolání není vzdělávání tak důležité. Vzdělávat by se měli lékaři a zdravotničtí záchranáři, u nich samotných to však prý tolik potřeba není. Někteří jsou si ale vědomi faktu, že je otázkou času, kdy řidiči zdravotnické záchranné služby budou nahrazeni zdravotnickými záchranáři. Udržují se tedy stále ve střehu a snaží se nezaostávat v dalším vzdělávání. Stejně jako zdravotničtí záchranáři, také oni zastávají názor, že praxe je důležitější než teorie, avšak že i teorie je potřebná.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- důležité (7x)- nejdůležitější je praxe (1x)	- důležité (4x)- nejdůležitější je praxe (1x)- musí se vzdělávat, hrozí totiž, že řidiči budou nahrazeni záchranáři (1x)- u řidičů vzdělání není až tak důležité, jako u zdravotnických záchranářů či doktorů (2x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.3 Otázka 3- Jaký postoj zaujímáte k celoživotnímu vzdělávání?

Zdravotnický záchranář

Dle toho, co zdravotničtí záchranáři uvádějí, mají ke vzdělávání především kladný vztah a uvědomují si fakt, že vzdělávání je v tomto oboru nezbytné. Pouze jeden z tázaných odpověděl na otázku čistě záporně. Šest ze sedmi záchranářů se tedy vyjádřilo pozitivně a uvědomují si také svoji zodpovědnost vůči pacientům. Někteří preferují samostudium, pro jiné jsou zajímavější konference nebo nějaký vzdělávací kurz, či školení. Dva z dotázaných zmínili, že je nutná nejenom teorie, ale velký podíl má také praxe, bez které by to, jak uvádějí, nešlo. Neutrální odpověď dal jeden respondent, ten si není jistý kvalitou školení. Zdravotničtí záchranáři v odpovědích také naznačili, že vzdělávání je povinností každého jednotlivce v tomto zaměstnání

Řidič zdravotnické záchranné služby

Více než polovina řidičů zdravotnické záchranné služby tvrdí, že ke vzdělávání mají vesměs kladný nebo neutrální postoj s tím, že to k tomuto oboru jednoduše patří. Někteří si uvědomují, že vzdělávání je nutné jak pro ně, tak pro záchranáře, a ať je jejich postoj jakýkoli, vědí, že by se vzdělávat měli, ačkoli to po nich nikdo nevyžaduje.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- kladný (5x), z toho	- kladný (5x)
- povinnost (2x)	- jen pro záchranáře, nejlépe praxe (1x)
- preference kurzů (2x)	- vzdělávání baví (3x)
- preference praxí (1x)	- patří to k zaměstnání (1x)
- neutrální, preferuje samostudium (1x)	- neutrální (2x),
- záporný, stačí praxe (1x)	- zodpovědnost na jednotlivci (1x)
	- vyhovuje školení (1x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.4 Otázka- Jakým způsobem se vzděláváte?

Zdravotnický záchranář

Všichni zdravotničtí záchranáři se zúčastňují povinných školení a kurzů, které jsou jim poskytovány přes zaměstnavatele. Někteří pak k tomuto vzdělávání přiřazují i samostudium, ať s knih nebo z internetu. Shodnou se také na tom, že praxí se naučí nejvíce.

Řidič zdravotnické záchranné služby

Ukázalo se, že řidiči vozidel zdravotnické záchranné služby, mají stejně jako záchranáři povinná školení, na kterých se vzdělávají podobně se zdravotnickými záchranáři. Nadpoloviční část řidičů se kromě těchto školení dozdělavá pomocí samostudia, ať už za účelem dostudování zdravotnického záchranáře, nebo pro svoji vlastní potřebu.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- semináře, praktické nácviky (2x)	- školení a samostudium (4x)
- školení, praxe a samostudium (5x)	- školení (3x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.5 Otázka 5- Jsou nějaké důvody, které Vás nebo Vaše spolupracovníky od celoživotního vzdělávání odrazují?

Zdravotnický záchranář

Zde se zdravotničtí záchranáři jednoznačně shodují na tom, že hlavním problémem vzdělávání a hlavním odrazujícím faktorem je čas. Souhlasí, že toto povolání je časově samo o sobě velmi náročné, a proto je někdy těžké hledat další volný čas ke vzdělávání, obzvláště v situacích, kdy mají ještě jiné zájmy, např. rodinu. Byl zmíněn i fakt, že je těžké najít ve svém volném čase místo na vzdělávací aktivity s vědomím nulového finančního ohodnocení Tato skutečnost jistě k oblíbenosti školení příliš nepřispívá.

Řidič zdravotnické záchranné služby

Řidiči ZZS se ve výpovědích mírně liší. Nadpoloviční většina tvrdí, že důvodem, který je nejvíce odrazuje od vzdělávání, je málo času. Dva ze sedmi se shodují na tom, že není nic, co by jim na vzdělávání vadilo a tvrdí, že je to součástí jejich zaměstnání a tak to berou jako neměnný fakt. I zde bylo vyřčeno, že odrazujícím faktorem ve vzdělávání by také mohlo být nedostačující finanční či jiné ohodnocení.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- časové důvody (7x)	- časové důvody (4x)
- malé platové ohodnocení (1x)	- nevím o ničem (2x)
	- malé platové ohodnocení (1x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.6 Otázka 6- Co Vás k celoživotnímu vzdělávání motivuje?

Zdravotnický záchranář

V této otázce se odpovědi záchranářů mírně liší. Avšak shodují se na tom, že nezpochybnitelnou motivací je vlastní rozvoj ve svém oboru. Zdravotnický záchranář by si měl být jistý tím, co dělá a nezpochybnitelný ve svých výkonech i z hlediska právního. Někteří tvrdí, že účinnou motivací by mohlo být i lepší finanční ohodnocení.

Řidič zdravotnické záchranné služby

U této otázky se ukázalo, že řidiči ZZS si nejsou jisti svými pozicemi, a proto se snaží dělat vše proto, aby si ji i nadále udrželi tím, že budou vykonávat svoji práci bezchybně. Právě tento fakt je pak motivuje k dalšímu vzdělávání. Řidiči ZZS jsou si také vědomi trendu nahrazování řidičů ZZS zdravotnickými záchranáři, tedy i z tohoto důvodu se snaží dovzdělávat.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- rozšíření obzorů (2x) - finanční ohodnocení (3x) - nedělat chyby (2x) - kariérní růst (1x)	- dělat dobře svoji práci (2x) - snaha udržet zaměstnání (4x) - rozšíření obzorů (3x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.7 Otázka 7- *Jak si myslíte, že by se absence celoživotního vzdělávání mohla projevit na výkonu dané profese?*

Zdravotnický záchranář

Dotazování se v tomto případě shodli, že nejvíce by na absenci celoživotního vzdělávání zdravotnických záchranářů doplatili právě pacienti zmiňovaných respondentů. Dále se již výpovědi různí pouze v detailech. Zatímco část tvrdí, že by mohlo dojít k poškození pacienta, další tvrdí, že by pacientovi mohla být poskytnuta nedostatečná ošetrovatelská péče, dva ze sedmi dotázaných neodvažují tato rizika vůbec odhadnout.

Řidič zdravotnické záchranné služby

Řidiči odpovídající na tuto otázku soudí, že absence celoživotního vzdělávání by se mohla projevit zhoršenou ošetrovatelkou péčí o pacienta. Zároveň však dodávají, že nutnost a stejně tak i následky absence vzdělávání, jsou větší u zdravotnických záchranářů a lékařů zdravotnické záchranné služby.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- poškozením pacienta (3x) - zhoršená ošetrovatelská péče o pacienta (2x) - netroufám si teď tvrdit (2x)	- ublížení pacientovi (1x) - projevilo by se spíše u záchranářů a lékařů, než u řidičů (3x) - zhoršení péče o pacienta (2x) - zapomenutí ošetrovatelských postupů (1x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.8 Otázka 8- Je něco, s čím jste v našem vzdělávacím systému nespokojen(a)?

Zdravotnický záchranář

Jak uvádí výše zmíněný přepis rozhovorů, tři ze sedmi dotázaných zmiňují výraznou nespokojenost se současným kreditovým systémem. Nelíbí se jim zejména nutnost školení, která se jim jeví jako nepotřebná. Další respondenti zdůrazňují, že se jim nelíbí současné požadavky na vystudování zdravotnického záchranáře a přejí si, aby se v tomto oboru více sjednotil výukový systém na vysokých školách po celé České republice.

Řidič zdravotnické záchranné služby

Odpovědi řidičů ZZS jsou velmi různorodé, a proto je nelze pojmut obecně. Je tu hned několik skupin. Některým se nelíbí špatná úroveň přednášek, resp. přednášejících. Některým nevyhovuje finanční ohodnocení v tomto oboru. Jsou zde i názory, které oznamují, že současný vzdělávací systém příliš upřednostňuje titulované zdravotnické záchranáře oproti dřívějším dobám. Pouze jeden respondent je se současným systémem spokojen.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- příliš dlouhá školení (1x) - kreditový systém (3x) - obtížné získání zaměstnání po dokončení studia (1x) - nejednotný systém výuky a nároků vysokých škol (2x)	- špatná úroveň přednášek (2x) - zbytečně se to moc řeší (1x) - jsem spokojen (1x) - neodpovídající platové ohodnocení ve zdravotnickém sektoru (2x) - příliš velká váha je dána vysokoškolskému titulu (1x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.9 Otázka 9- Co byste chtěl(a), aby se oproti současnému systému změnilo?

Zdravotnický záchranář

Z odpovědí vyplývá, že zdravotničtí záchranáři si zejména přejí, aby byl zrušen, popř. upraven, současný kreditový systém vzdělávání. Jednou ze zahrnovaných možností by mohlo např. nahrazení, vzdělávacím programem, používaným ve Spojených státech amerických.

Řidič zdravotnické záchranné služby

Řidiči zde uvádějí touhu po tom, aby současní záchranáři měli více praxe na záchrance, než vyjedou sami. Stejně tak jako v předchozí otázce, znovu zmiňují nespokojenost s jejich finančním platovým ohodnocením. Pouhý jeden řidič by neměnil nic. Stejně tak zde uvádí, že by bylo dobré zlepšit úroveň přednášek nahrazením zkušenějšími školiteli.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
-zrušil bych současný bodový systém (3x) - školení praktická, místo teoretických (1x) - nemám nic co bych změnil (2x) - mít systém jako v „Americe“ (1x) - větší důraz na obtížnost studia (1x)	- během studia více praxí na záchrance (2x) - nic bych neměnil (1x) - lepší finanční ohodnocení (2x) - nahrazení teoretických nácviků praktickým (1x) - zkušenější školitele (1x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.10 Otázka 10- *Jaké jsou současné nároky Vašeho zaměstnavatele na vzdělávání a zvyšování kvalifikace?*

Zdravotnický záchranář

Zdravotničtí záchranáři ve svých rozhovorech uvádějí, že povinností k výkonu této práce je vystudování bakalářského studia nebo diplomovaného specialisty v daném oboru. Dále zmiňují nutnou účast na školeních a kurzech, které jsou jím následně vyplňovány do internetové databáze, tzv. logbook.

Řidič zdravotnické záchranné služby

Po řidičích je často vyžadováno, aby si dostudovali vysokou školu nebo vyšší odbornou školu. Z hlediska současného stavu však stačí, aby měl tento zaměstnanec kurz řidiče nebo střední zdravotnickou školu. Stejně jako zdravotničtí záchranáři, i řidiči ZZS mají povinná školení.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- docházka na školení, semináře (logbook) (5x)	- vystudovanou zdravotní školu nebo kurz na řidiče (2x)
- vysoké nároky (1x)	- chtějí DiS. nebo Bc.(3x)
- vystudovaný DiS. nebo Bc.(1x)	- účast na školeních (2x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.11 Otázka 11- Cítíte, že by Vám více školení prospělo?

Zdravotnický záchranář

Zde se šest respondentů shodlo na tom, že více školení již určitě není potřeba, nebo že potřeba jsou, ale není to časově reálné.

Řidič zdravotnické záchranné služby

Ukázalo se, že řidiči ZZS se dělí do tří skupin dle svých odpovědí. První skupina, a zároveň největší část, si myslí, že by se školení měla ubrat. Druhá, dvoučlenná skupina soudí, že počet školení je akorát. Zatímco třetí soudí, že více školení by bylo přínosné.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- ne, nemyslím si (5x)	- ne nemyslím si (3x)
- ano, ale není to reálné (1x)	- je jich akorát (2x)
- ano bylo by potřeba více školení (1x)	- ano, je potřeba více školení (2x)

Zdroj: vlastní výzkum

4.2.12 Otázka 12- Jsou výkony, které byste si chtěl(a) více procvičit? (intraoseál, koniopunkce, zavedení LAMA, KPR, porod, hrudní drenáž atd.)

Zdravotnický záchranář

Odpovědi zdravotnických záchranářů se velice shodují. Všichni odpovídají, že veškeré úkony si mohou vyzkoušet na figuríně za dohledu instruktora. Mezi výkony, ve kterých nemají stále stoprocentní jistotu, uvádí například porod nebo hrudní drenáž.

Řidič zdravotnické záchranné služby

Řidiči mají na tuto otázku vesměs odlišné názory. Část jich, stejně jako zdravotnických záchranářů, soudí, že všechny výkony umí dostatečně dobře. Část je pro častější procvičování. Zde uvádí například resuscitaci novorozence.

zdravotnický záchranář	řidič zdravotnické záchranné služby
- ne, všechny si mohu vyzkoušet na školeních nebo s instruktorem (4x) - porod (1x) - hrudní drenáž (1x) - nic (2x)	- nevím o ničem (1x) - ne, všechny výkony zkoušíme pravidelně (3x) - procvičoval bych všechny (1x) - jako řidič nepotřebuji (1x) - resuscitace novorozence (1x)

Zdroj: vlastní výzkum

5 Diskuze

Z rozhovorů lze vyvodit, že téměř všechny respondenty odrazuje od dalšího vzdělávání nedostatek času. Míra motivace k dalšímu vzdělávání se u respondentů často odlišuje. Hlavní pozitivní pohnutkou zdravotnických záchranářů je prestiž a snaha pomoci lidem. U řidičů ZZS, nedisponujícími titulem zdravotnický záchranář, je to naopak. Důvodem je snaha o udržení zaměstnání a fakt nebýt nahrazen zdravotnickým záchranářem. Obě skupiny dotazovaných však soudí, že vzdělávání, ať už formou praxe, kurzů, samostudia nebo školení, je potřebné.

K tomuto problému se vyjadřuje i J. Stýblo (1993), jež v publikaci uvádí, že je-li pro jedince práce smysluplná, tedy přináší-li určité uspokojení, motivace ke zdokonalování se v oboru je vyšší. Ovšem naopak, pokud smysluplnost chybí a další vzdělávání v oboru je jen jakási povinnost pro udržení si daného zaměstnání, motivaci to ani v nejmenším nepřidává.

Podle výzkumu lze také vypořadovat, že zdravotničtí záchranáři nejsou příliš spokojeni se současným vzdělávacím systémem, zvláště pak se současným kreditovým systémem, který by si přáli změnit. Řidiči ZZS si stěžují na platové podmínky, přejí si tedy lepší finanční ohodnocení. Stýblo (1993) ve své knize k tomuto uvádí, že motivačních faktorů máme několik a jsou různorodé. Finanční ohodnocení je dle jeho textu silným motivačním faktorem, což je případě výpovědí totožné.

Dle Stýbla dělíme motivaci na motivaci související (seberealizace, kontakt s lidmi, touha po podání dobrého výkonu) a motivací nesouvisející (peníze, pocit jistoty atd.) s danou prací. Ve srovnání s těmito výsledky se ukázalo, že zatímco zdravotničtí záchranáři touží spíše po první ze zmiňovaných motivací, řidiči ZZS jsou motivováni spíše druhou, tedy motivací nesouvisející.

Lze také říci, že zaměstnavatel po zaměstnancích vyžaduje nejen potřebné vzdělání v oboru, ale i následnou účast na kurzech a školeních. V otázce, zda-li je potřeba více těchto školení a výcviků, se zdravotničtí záchranáři i řidiči ZZS shodují, že nejdůležitější je praxe, proto tedy nepřikládají školením a kurzům takovou důležitost, což je naopak dle současných zaměstnavatelů prioritou.

Většina rozhovorů byla prováděna v Jihlavě a okolí. Zde z výpovědí vyšlo, že ke zkoušce úkonů mohou zaměstnanci využívat výukovou figurínu METIman. Na této pomůcce si lze vyzkoušet řadu úkonů, což si sami zaměstnanci pochvalují.

I výzkumy v zahraničí (Cain et al. 2015; Boyle et al. 2007) potvrzují, že tyto metody praktického nácviku, jsou nejúčinnějšími a zároveň nejlépe zapamatovatelnými.

V návaznosti na to je ale také nutné zmínit skutečnost, že někteří zdravotničtí záchranáři a řidiči ZZS obnovují své znalosti jen velmi zřídka a rádi se drží svých dříve naučených úkonů. Tedy jinými slovy se spíše nepouštějí do nového díky svému pohodlí. Pohybují se pouze ve své komfortní zóně, a jednání, které se vzdaluje od pomyslných kolejí stereotypu, jim tedy dle Svatoše (2005) nemusí být příjemné.

Veteška a Tureckiová (2008) uvádějí, že nároky zaměstnavatelů se stále častěji zvyšují ruku v ruce s požadavky kladenými na zaměstnance. Toto tvrzení bylo potvrzeno i v tomto výzkumu, a to zejména u řidičů ZZS. Zaměstnavatelé v dnešní době s oblibou nabírají zdravotnické záchranáře i na pozice řidičů ZZS.

Z pozorování je možno usoudit, že jak řidiči, tak zdravotničtí záchranáři, nesouhlasí s úrovní školení, která jsou jim připravována, a to konkrétně tím, že nedosahují potřebné úrovně k tomu, aby mohla být přínosná a nebyla považována pouze za ztrátu času.

Pádným důvodem je často uvedeno tzv. přehlčení teorií. K tomuto spíše demotivujícímu prvku publikuje i Šerák (2009) v titulu s názvem *Zájmové vzdělávání dospělých*, kde kromě přehlčení teorií zmiňuje také další demotivační prvky jako je nedostatek času, peněz, či špatné časové rozložení vzdělávacích programů.

6 Závěr

Prvním cílem bakalářské práce bylo zmapovat současný postoj zdravotnických záchranářů a řidičů vozidel zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina k dalšímu odbornému vzdělávání. Časově náročná byla především výzkumná část (důvodem bylo časté přerušování kvůli výjezdům), cíl se však podařilo naplnit.

Získány byly informace o současném pohledu zdravotnických záchranářů a řidičů vozidel zdravotnické záchranné služby na aktuální stav, problematiku a potřebu vzdělávání. Ukázalo se také, že ze 7 řidičů ZZS, jsou již nyní 3 z toho zdravotnickými záchranáři.

Druhým cílem bylo zjistit, zda jsou zdravotničtí záchranáři a řidiči vozidel ZZS k dalšímu odbornému vzdělávání motivováni. Ve výzkumu se ukázalo, jakým způsobem tato motivace probíhá, ale také, co by mohlo jejich motivaci zvýšit a možná tak i přetvořit jejich aktuální postoj k problematice. Výzkum prokázal, že zatím co u zdravotnických záchranářů hrají ve většině případů nejdůležitější roli touha po prestiži a vědění, řidiči ZZS jsou motivováni spíše finančním ohodnocením a touhou udržet si zaměstnání.

Jak již bylo zmiňováno v úvodu, výběr tématu byl ovlivněn především studovaným oborem, tedy oborem zdravotnického záchranáře. V návaznosti na to, je nutné zmínit fakt, že málo lidí si v dnešní době uvědomuje, jaké množství školení, kurzů a dalších vzdělávacích programů je v této oblasti k dispozici.

Ovšem celková zjištění mohou být velmi užitečná nejen vedoucím pracovníkům zdravotnických záchranných služeb, ale i všem jejich zaměstnancům nejen na Vysočině, ale i v celé České republice.

Na samý závěr je dobré zmínit, že i tento výzkum měl své prvotní limity v podobě ochoty respondentů, což na začátku široce zredukovalo jejich výběr. Ovšem další postupy a průběh výzkumu byly již bezproblémové.

7 Seznam použitých zdrojů

1. ADAIR, J. E., 2004. *Efektivní motivace*. 1. vydání. Praha: Alfa Publishing, s. 174 ISBN 80-868-5100-1.
2. BEDRNOVÁ E., NOVÝ I. 2007. *Psychologie a sociologie řízení*. 3., rozš. a dopl. vydání. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-169-0.
3. BENEŠ, M., 2008. *Andragogika*. 1. vydání. Praha: Grada. 135 s. ISBN 978-802-4725-802.
4. BLATNÝ, M., 2010. *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3434-7.
5. BOYLE, M., WILLIAMS, B., BURGESS, S., 2007. Contemporary Simulation Education for Undergraduate Paramedic Students. *Emerg. Med. J.* 24, 854-57.
6. CAIN, J., PIASCIK, P., 2015. Are Serious Games a Good Strategy for Pharmacy Education? *American Journal of Pharmaceutical Education* 79(4), 47-59. doi: 10.5688/ajpe79447
7. ČAPEK, R., 2010. *Třídní klima a školní klima*. 1. vydání. Praha: Grada. 325 s. ISBN 978-80-247-2742-4.
8. FONTANA, D., 1997. *Psychologie ve školní praxi: [příručka pro učitele]*. Praha: Portál. ISBN 80-717-8063-4.
9. HAMMER-FOMUKI, E., OKWEN, P. M., RANFT, U., GARDEMANN, J., SCHIKOWSKI, T., 2006. Attitudes of Health Care Professionals Towards Mutual Health Organizations: Evidence from Two Regions in the Northwest Province of Cameroon. *Journal of Public Health* 1, 1-9, doi: 10.1007/s10389-016-0716-9
10. HAYES, N., 2007. *Základy sociální psychologie*. 4. vydání. Praha: Portál. 166 s. ISBN 978-807-3672-836.

11. JANOUŠEK, J., 1988. *Sociální psychologie*. 1. vydání. Praha: SPN. 185 s.
12. MARTIN, J., 2006. The Challenge of Introducing Continuous Professional Development for Paramedics. *Journal of Emergency Primary Health Care* 4(2), 1-7. ISSN 1447- 4999.
13. NAKONEČNÝ, M., 1996. *Motivace lidského chování*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0592-7.
14. NAKONEČNÝ, M., 1999. *Sociální psychologie*. 1. vydání. Praha: Academia. 287 s. ISBN 80-200-0690-7.
15. NAKONEČNÝ, M., 2003. *Úvod do psychologie*. 1. vydání. Praha: Academia. 507 s. ISBN 80-200-0993-0.
16. PRŮCHA, J. a kolektiv, 2009. *Pedagogický slovník*. 6. vydání. Praha: Portál. 395 s. ISBN 978-807-3676-476.
17. ŘEZÁČ, J., 1998. *Sociální psychologie*. Brno: Paido. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-859-3148-6.
18. SEDLÁKOVÁ, R., 2014. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. 1. vydání. Praha: Grada. 539 s. ISBN 978-80-247-3568-9.
19. SKALKA, J., 1989. *Základy pedagogiky dospělých*. Praha: Obzor. 255 s. ISBN 80-042-1636-6.
20. HEWSTONE, M., STROEBE, W. (eds), 2006. *Sociální psychologie: moderní učebnice sociální psychologie*. 1. vydání. Praha: Portál. ISBN 80-736-7092-5.
21. STÝBLO, J., 1993. *Personální management*. Praha: Grada. 334 s. ISBN 80-854-2492-4.
22. SVATOŠ, V., LEBEDA, P., 2005. *Outdoor trénink*. 1. vydání. Praha: Grada. 200 s. ISBN 80-247-0318-1.

23. ŠERÁK, M., 2009. *Zájmové vzdělávání dospělých*. 1. vydání. Praha: Portál. 207 s. ISBN 978-80-7367-551-6.
24. VÁGNEROVÁ, M., 2001. *Kognitivní a sociální psychologie žáka základní školy*. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze. 304 s. ISBN 80-246-0181-8.
25. VETEŠKA, J., TURECKOIVÁ, M., 2008. *Kompetence ve vzdělávání*. 1. vydání. Praha: Grada. 160 s. ISBN 8024717700.
26. VTÍPIL, Z., 1984. Struktura motivace některých forem pracovního chování. In. *Psychologické výzkumy v ČSSR*. Praha ČSPS 259 s.
27. VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I. (eds), 1998. *Aplikovaná sociální psychologie*. 1. vydání. Praha: Portál. s. ISBN 80-717-8269-6.
28. WILLIAMS, B., 2006. Qualitative Analysis of Undergraduate Paramedic Students' Perceptions of Using Case-based Learning in an Online Learning Environment. *Journal of Emergency Primary Health Care* 4(3), 1-9. ISSN 1447-4999.
29. Zákon č. 96/2004 Sb., o Podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), 2004. [online]. [cit. 2016-17-4]. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 30. ISSN 1211-1244. Dostupné z <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-96/odkaz>
30. 1997. *Akademický slovník cizích slov: [A-Ž]*. 1. vydání. Praha: Academia. 834 s. ISBN 80-200-0607-9.

8 Přílohy

Příloha č. 1: Otázky rozhovorů

1. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
2. Myslíte si, že je celoživotní vzdělávání ve Vašem oboru důležité?
3. Jaký postoj zaujímáte k celoživotnímu vzdělávání?
4. Jakým způsobem se vzděláváte?
5. Jsou nějaké důvody, které Vás nebo Vaše spolupracovníky od celoživotního vzdělávání odrazují?
6. Co Vás k celoživotnímu vzdělávání motivuje?
7. Jak si myslíte, že by se absence celoživotního vzdělávání mohla projevit na výkonu Vaší profese?
8. Je něco, s čím jste v našem vzdělávacím systému nespokojen(a)?
9. Co byste chtěl(a), aby se oproti současnému systému změnilo?
10. Jaké jsou současné nároky Vašeho zaměstnavatele na vzdělávání a zvyšování kvalifikace?
11. Myslíte, že by Vám více školení prospělo?
12. Jsou výkony, které byste si chtěl(a) více procvičit? (i. o. vstup, koniopunkce, zavedení LAMA, KPR, porod, hrudní drenáž atd.)

Zdroj: vlastní výzkum

9 Seznam zkratek

Bc. – bakalář

DiS. – diplomovaný specialista v oboru

i. o. - intraoseální

KPR - kardiopulmonární resuscitace

LAMA - laryngeální maska

RZP – rychlá zdravotnická pomoc

VOŠ – Vyšší odborná škola

ZZS - zdravotnická záchranná služba